

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Освітня програма	37589 Біологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37589
Назва ОП	Біологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Дворщенко Олег Станіславович, Волошин Олексій Григорович, Лисенко Олена Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	07.06.2021 р. – 09.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП [blob:https://office.naq.gov.ua/2b3f44e9-fc18-4d7e-9362-efb53c58f7ca](https://office.naq.gov.ua/2b3f44e9-fc18-4d7e-9362-efb53c58f7ca)
Програма візиту експертної групи [blob:https://office.naq.gov.ua/b3f3a086-a114-4e0f-be36-7775af8dcc13](https://office.naq.gov.ua/b3f3a086-a114-4e0f-be36-7775af8dcc13)

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП «Біологія» доктор філософії ДНУ 2020 року базується на потужних наукових та педагогічних традиціях біолого-екологічного факультету, що мають визнання міжнародної наукової спільноти; базується на потужному науковому потенціалі НПП як університету, так і запрошених провідних професорів. Здобувачі освітнього рівня доктора філософії мають можливість обирати собі напрямок наукового дослідження в рамках певної наукової школи: «Структурно-функціональна зоологія»; «Молекулярна біологія і фізіологія рослин»; «Нейрофізіологія; «Нейрохімія»; «Фізіологія та біохімія мікроорганізмів»; «Степове лісознавство та лісова рекультивация земель»; «Гідробіологія прісноводних екосистем». Це дозволяє в ОП «Біологія» поєднувати її унікальність із затребуваність відносно викликів сьогодення. Наприклад, є взірцевою практикою, що при реалізації ОП залучаються регіональне Придніпровське відділення НАН України та регіональні наукові осередки до формування наукових тем здобувачів, що має реальні практичні результати для регіону. Програма комплексна, з максимальним охопленням різних біологічних дисциплін. Наявні кадрові та матеріальні активи для забезпечення якісної підготовки здобувачів доктора філософії. Правила вступу на навчання чіткі та зрозумілі. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці аспірантів, а також матеріальним ресурсам. Зміст ОП «Біологія» відповідає науковим інтересам здобувачів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності, дозволяє поєднувати як навчання, так і наукову діяльність здобувачів. Взірцевою практикою та сильною стороною ОП є кооперація ДНУ з представниками роботодавців для виконання НДР і фрагментів дисертаційних робіт здобувачами в провідних НДІ України, наукові дослідження яких дотичні до тем дисертаційних робіт. Взірцевою практикою даної ОП є активне залучення здобувачів до стажування в лабораторіях інших вищих навчальних закладів, в тому числі за кордоном, а також відповідних відділах Інститутів Національної Академії Наук України. Взірцевою практикою ОП «Біологія» є створення умов для самостійного виконання здобувачами «молодіжної» наукової роботи від етапу написання наукового проекту до участі у конкурсі, подальшої організації роботи за науковим проектом, виконання наукових досліджень та підготовки фінального звіту за науковим проектом. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОП «Біологія» доктор філософії у ЗВО відбувається згідно оприлюднених на сайті документів за встановленими процедурами. Система забезпечення якості ЗВО є цілісною і ефективною та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та діяльності спрямованої на її реалізацію. Це є взірцева практика.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Цілі та програмні результати навчання ОП «Біологія» доктор філософії сформульовані з урахування позицій стейкхолдерів. В ДНУ постійно проводяться заходи, які сприяють спілкуванню здобувачів та потенційних роботодавців: «Дні кар'єри» та «Ярмарка вакансій». При реалізації ОП «Біологія» проводиться вибір тематики наукових досліджень через Придніпровське відділення НАН України та регіональні наукові осередки, що має реальні практичні результати для регіону. У навчальному плані ОП «Біологія» доктор філософії зазначені вибіркові дисципліни, які обираються з переліків університетського та факультетського каталогів. Порядок вибору додаткових дисциплін чіткий і зрозумілий. На факультеті створюються умови для професійно-орієнтованої педагогічної підготовки здобувача, під час якої здобувач викладає на кафедрі дисципліну, що є близької до теми його наукового дослідження. Наявність та доступність на веб-сайті нормативно-правових документів, що регламентують та забезпечують ОП в межах реалізації ОП «Біологія», використовується широкий спектр як традиційних, так інноваційних освітніх технологій з дотриманням принципів «fitness for purpose» і «soft skills». При формуванні ОК «Елективний курс сучасної біології» використовується огляд статей співробітників факультету, які опубліковані у престижних міжнародних журналах, що цитуються у науково-метричних базах Scopus та WOS, що дає можливість здобувачу ознайомитись з сучасними проблемами в біології, вимогами до оформлення наукових статей, наочно засвоїти принципи академічної доброчесності та сформувати орієнтири для власних досліджень. Потужний науковий потенціал НПП та наявність наукових шкіл і експериментальних баз, міжнародних та всеукраїнських наукових зв'язків, дозволяє здобувачам ефективно поєднувати навчання і наукові дослідження. Учасністю здобувачів та їх наукових керівників в реальних численних наукових проектах: кафедральних, національних та міжнародних науково-дослідних проектів, що і надає можливість аспіранту можливість задовольнити свої наукові інтереси. На БЕФ ДНУ створені гарні умови для можливості здобувачами поєднувати навчання і наукові дослідження при вивченні окремих дисциплін. Існує практика самостійної участі здобувачів у молодіжних наукових проектах. Наявна діяча в університеті система контролю знань є прозора, зрозуміла та доступна для усіх учасників освітнього процесу. Політика дотримання академічної доброчесності регулюються внутрішніми нормативними документами, оприлюднені на веб-сайті та контролюються бюро з академічної доброчесності. Залучення професіоналів-практиків до викладання на ОП і залучення роботодавців до консультування, виробничої практики та виконання фрагментів наукових досліджень аспірантів. Добре наукові лабораторії; дотримання техніки безпеки при проведенні наукових досліджень; вільний доступ здобувачів до всього наявного наукового обладнання; наявність рекреаційних зон; функціонування служб соціальної, медичної та юридичної підтримки.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Неповна відповідність деяких викладачів ліцензійним вимогам для викладання окремих дисциплін (підкритерій 6.1.) Відсутність оприлюдненого на веб-сайті проекту ОП, відсутність аналізу опитування зовнішніх стейкхолдерів та профілю групи забезпечення, наукових керівників і аспірантів. ЕГ рекомендує своєчасно оприлюднювати проект ОП, інформацію про професійну та освітню кваліфікацію групи забезпечення, звіти про аналіз опитування зовнішніх стейкхолдерів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП «Біологія» третього рівня вищої освіти (доктор філософії) 2020 року Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (ДНУ) ([http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/%Do%9E%Do%9D%Do%9F%20091_%Do%91%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B3%D1%8F_2020_%Do%BA2%20\(1\)\(1\).pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/%Do%9E%Do%9D%Do%9F%20091_%Do%91%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B3%D1%8F_2020_%Do%BA2%20(1)(1).pdf)) має чітко сформульовані цілі, що спрямовані на підготовку висококваліфікованих фахівців із ступенем «доктор філософії» в галузі природничих наук за спеціальністю 091 – «Біологія», який здатний проводити самостійну науково-дослідну, науково-педагогічну, науково-практичну та організаційну діяльність в галузі біології та споріднених областях. ОНП «Біологія» доктор філософії в ДНУ спрямована на формування у здобувачів необхідних компетентностей для самостійної роботи в сфері науки і освіти, здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі біології із подальшим впровадженням програмних результатів навчання у професійну та дослідницьку діяльність. Цілі ОНП «Біологія» доктор філософії відповідають місії ДНУ згідно Статут Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара http://www.dnu.dp.ua/view/statut_universitetu та Стратегія розвитку Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара на 2019-2025 роки, яка полягає в ефективній та якісній реалізації передусім таких базових компонентів: освітньої, наукової, міжнародної та культурно-просвітницької. Перш за все, місія ДНУ полягає в збереженні та ефективному розвитку класичної університетської освіти на рівні регіону та держави, подальшому розвитку та ефективному використанні наукового потенціалу, в забезпеченні органічної єдності змісту освіти й програм наукової діяльності, розширенні ефективної співпраці із зарубіжними університетами. Цілі ОНП є одними з ключових елементів стратегії ДНУ. Так, Університет як заклад класичної вищої освіти, що має статус національного, прагне набути статусу дослідницького, що і визначає його стратегічні цілі розвитку. Крім того, стратегічні цілі розвитку спрямовані на посилення ролі Університету як центру інтелектуальної культури, на підвищення якості підготовки фахівців; на інноваційний розвиток науки і технологій; інтеграцію у міжнародний освітній та науковий простір. Відповідність ОПП «Біологія» унікальній місії і стратегії ДНУ полягає у розвитку та якісному поєднанні фундаментальних знань з провідними дослідженнями в цій галузі з урахуванням особливостей Придніпровського регіона та України: дослідження структури та функціональних компонентів біосистем різного рівня, їх походження та організації; їх взаємодії з навколишнім середовищем через дослідження молекулярних і фізіологічних механізмів; значення живих істот у навколишньому середовищі, біосферних процесах, біотехнологіях, народному господарстві та медицині. ДНУ має очну і заочну форми навчання; має давні академічні традиції, визнані в Україні та світі наукові школи, достатнє ресурсне забезпечення ОП, що є достатніми для досягнення заявленим цілям та РН ОНП «Біологія» доктор філософії

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Під зустріччю ЕГ переконалася, що здобувачі та роботодавці приймають участь в процесі формування ОНП «Біологія» доктор філософії. Для налагодження зв'язків зі стейкхолдерами та посилення їх ролі у забезпеченні якості ОП в ДНУ забезпечена публічність інформації та здійснюється моніторинг та періодичний перегляд ОП згідно Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ДНУ. Для стейкхолдерів проводяться анкетування щодо якості викладання та змісту дисциплін http://www.dnu.dp.ua/view/normativna_baza_jakosti_osviti. Сформована Рада із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності, а результати її діяльності знаходяться у відкритому доступі http://www.dnu.dp.ua/view/rada_zabespechennya_jakosti_osviti. ОНП «Біологія» доктор філософії є у відкритому доступі, що забезпечує можливість стейкхолдерам надавати пропозиції. ЕГ вважає, що взірцевою практикою в ДНУ є те, що на кожному факультеті, зокрема і на БЕФ сформоване «Бюро з якості біолого-екологічного факультету» http://www.dnu.dp.ua/view/biuro_jakosti_bef. Це постійно діюча структура - згідно протоколів засідань, що є у відкритому доступі. До системи завантажено «Звіт голови бюро із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Біолого-екологічного факультету» (запит №7). ЕГ було надані протоколи засідання кафедр БЕФ, де обговорювалися проекти ОНП (запит №17). Було підтверджено на зустрічах з ЕГ, про пропозиції здобувачів Довбань О., Нестеренко О. стосовно змісту ОК, термінів викладацької практики та формування індивідуальної траєкторії навчання. Так, за пропозицією частина лекцій з дисципліни «Елективний курс сучасної біології» була англійською мовою. Зворотній зв'язок із роботодавцями в ДНУ здійснюється при проведенні щорічних спільних заходів та реалізації договорів про співробітництво. Є взірцевою практикою проведення заходів, які сприяють спілкуванню здобувачів та потенційних роботодавців: «Дні кар'єри»

<http://www.dnu.dp.ua/news/3032> та «Ярмарка вакансій» http://www.dnu.dp.ua/view/anonsi_i_zviti_career. Питання вдосконалення ОНП обговорюються час проведення конференцій <https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/conference-2020/>. Крім того, до складу вченої ради БЕФ входять представники потенційних роботодавців (директор НДІ біології ДНУ Іванько І., директор ботанічного саду ДНУ Кабар А., директор УНК «Акваріум» Єрух М.). На БЕФ регулярно проводяться із залученням роботодавців міжкафедральні семінари, атестації здобувачів та апробації дисертаційних робіт. На зустрічах з ЕГ були також присутні стейкхолдери, як представники академічної спільноти: Інституту біохімії, Інституту фізіології, Інститут молекулярної біології і генетики, Інститут гідробіології, ДГМА, ДДАЕ, що підтвердили факт їх залучення до обговорення і реалізації ОНП «Біологія». До системи завантажені приклад угод про співробітництво, що сприяють реалізації ОНП «Біологія» і де приймають участь здобувачі (запит 15)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Підготовка за ОНП відповідає запиту галузі і за визначеними цілями і ПРН (наказ МОНУ від 21.11.2019 р. № 1457), що відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, спроможна забезпечити дефіцит кадрів на основі запитів роботодавців. ОНП є програмою підготовки фахівців-біологів яких потребують ЗВО, лабораторії біологічного, медичного та сільськогосподарського профілю. Випускники можуть працювати на посадах за КВЕД 221; 2211; 231 де кількість вакансій по Україні є 93-110 тис.од. У ДНУ підготовка здобувачів проводиться для власних потреб: для кафедр, лабораторій НДІ біології, ботанічного саду та УНК «Акваріум», ЗВО. Зацікавленість у фахівцях підтверджують укладені ДНУ угоди про співробітництво (запит 6, 15), а також інформація про працевлаштування випускників (запит 12) Під час формування цілей та ПРН ОНП був врахований галузевий та регіональний контекст. Однією з інтегральних компетенцій здобувача, що сформовані на базі потреб галузевого контексту, є здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійних практик. ЕГ вважає взірцевою практикою є залучення регіонального відділення НАН України до формування наукових тем здобувачів ОНП. Так, через Придніпровське відділення НАН України та регіональні наукові осередки проводиться вибір тематики наукових досліджень, що мають реальні практичні результати для регіону і це враховується ОНП і це формує її регіональний аспект. Здобувачі є виконавцями госпдоговірної теми «Здійснення моніторингу впливу планованої діяльності шахт... на популяції іхтіофауни та інших складових біоценозу річки Саксагань в 2019 році» (договір № 841), проводили наукові дослідження, які включені у НДР за конкурсом Ф75/142-2018. Підприємства регіону потребують фахівців з глибокими знаннями біології. Тому, до ОНП включені такі ПРН, як: вміти виявляти наукову проблему, пропонувати робочі гіпотези та адекватні методи для її вирішення (ПР.04); володіти методологією наукового дослідження (ПР 09); демонструвати глибокі знання із спеціальності Біологія (ПР 10); знати принципи НДР, вміти визначити наукову проблему (ПР 11); вміти обґрунтовано обирати та ефективно використовувати сучасні освітні технології в професійній діяльності викладача ЗВО (ПР 05) Під час формування цілей ОНП був врахований досвід аналогічних ОНП вітчизняних навчальних закладів, з якими укладено угоди про співробітництво (запит 15): КНУ імені Т.Шевченка, Ін-ту гідробіології НАНУ, ХНУ В.Н.Каразіна, ОНУ І.І.Мечникова, Національного ун-ту біоресурсів та природокористування України. Серед закордонних закладів освіти використано досвід (запит 6): Вільнюського Університету (Литва) в рамках проекту Ерасмус К+ (DocHub), Люндського Університету (Швеція) в рамках діючої угоди про співпрацю та загальні принципи підготовки PhD у Європі: http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/presdata/en/educ/126375.pdf

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт на даний момент не затверджений. Змістовне наповнення програмних результатів навчання (таблиця 5) ОНП «Біологія» доктор філософії 2020 року [http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/%D0%9E%D0%9D%D0%9F%20091_%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F_2020_%D0%BA2%20\(1\)\(1\).pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/%D0%9E%D0%9D%D0%9F%20091_%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F_2020_%D0%BA2%20(1)(1).pdf) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього (освітньо-наукового/освітнього) рівня вищої освіти і передбачає: знання – ПРН (1-3); уміння – ПРН (1-13); комунікація – ПРН (1-5, 10); автономність і відповідальність – ПРН (1-4). Цілі та ПРН ОНП «Біологія» доктор філософії визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, про що свідчать чисельні угоди про співпрацю з ЗВО та НДІ, а також докази участі здобувачів у міжнародних проєктах. Під час вивчення дисциплін «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця» та «Елективний курс сучасної біології» здобувач набуває здатності до демонстрації значної авторитетності, інноваційності, самостійності, академічної та професійної доброчесності, до послідовної розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності (ПР1, ПР2, ПР4, ПР10-13). Під час вивчення ОК з циклів загальної та професійної підготовки здобувачі отримують концептуальні та методологічні знання в галузі біології чи на межі галузей знань або професійної діяльності (ПР5, ПР9, ПР11, ПР13). Під час вивчення загальноосвітніх та вибіркового компонентів, при підготовці дисертаційної роботи здобувачі формують здатність до критичного аналізу, оцінки і синтезу нових та комплексних ідей (ПР2, ПР4, ПР5). Під час освоєння обов'язкових освітніх компонент і виконання наукової роботи здобувачі набувають фахові уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та

переоцінки вже існуючих знань і професійної практики (ПР4, ПР10-13); Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення формується у здобувачів під час аудиторної та позааудиторної роботи, при виконанні наукових досліджень, участі у конкурсах наукових робіт, при виконанні інноваційних проектів та госпдоговірних тем (ПР1, ПР2, ПР3). Комунікативні навички здобувачі демонструють під час ОП з іноземної мови, а також на кафедральних семінарах, конференціях, з'їздах (ПР8) Для роботодавців важливими будуть і програмні результати навчання, що стосуються започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, що формується у здобувача під час виконання і написання дисертаційної роботи (ПР7, ПР11, ПР12), а також вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому – відпрацьовується у здобувачів під час викладацької практики та під час представлення отриманих результатів роботи на кафедральних семінарах, конференціях, з'їздах, тощо (ПР6, ПР8-10, ПР13)

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОНП «Біологія» доктор філософії відповідають місії та стратегії ДНУ, а також враховують галузевий, регіональний контекст та відповідають основним тенденціям на ринку праці. Цілі та програмні результати навчання ОНП «Біологія» доктор філософії сформульовані з урахування позицій стейкхолдерів. В ДНУ налагоджена ефективна система моніторингу та періодичного перегляду ОНП, а результати моніторингу та врахування позицій і потреб стейкхолдерів знаходяться у відкритому доступі на сайті ДНУ. Взірцевою практикою є те, що на кожному факультеті, зокрема і на БЕФ сформоване та постійно діє «Бюро з якості біолого-екологічного факультету». Є взірцевою практикою, що в ДНУ постійно проводяться заходи, які сприяють спілкуванню здобувачів та потенційних роботодавців: «Дні кар'єри» та «Ярмарка вакансій», науково-практичні конференції та семінари. Є взірцевою практикою, що при реалізації ОНП «Біології» залучаються регіональне Придніпровське відділення НАН України та регіональні наукові осередки до формування наукових тем здобувачів, що має реальні практичні результати для регіону. Цілі ОНП «Біологія» доктор філософії та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, про що свідчать чисельні угоди про співпрацю з ЗВО та НДІ, а також докази участі здобувачів у міжнародних проектах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Відповідність ОПП «Біологія» меті, унікальній місії і стратегії ДНУ полягає у розвитку та якісному поєднанні фундаментальних знань з провідними дослідженнями в галузі Біологія з урахуванням особливостей Придніпровського регіону та України, що відповідає під критерію 1.1. Повна відповідність підкритерію 1.2 та наявність взірцевих практик (на думку ЕГ) за цим піл критерієм: 1) на кожному факультеті, зокрема і на БЕФ сформоване та постійно діє «Бюро з якості біолого-екологічного факультету»; 2) постійно проводяться заходи, які сприяють спілкуванню здобувачів та потенційних роботодавців: «Дні кар'єри» та «Ярмарка вакансій», науково-практичні конференції та семінари. Повна відповідність підкритерію 1.3 та наявність взірцевою практики, що при реалізації ОНП «Біології» залучаються регіональне Придніпровське відділення НАН України та регіональні наукові осередки до формування наукових тем здобувачів, що має реальні практичні результати для регіону. Повна відповідність підкритерію 1.4: змістовне наповнення ПРН відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього рівня вищої освіти та визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм, про що свідчать чисельні угоди про співпрацю з ЗВО та НДІ, а також докази участі здобувачів у міжнародних проектах (також і під критерій 1.3) . Враховуючи повну відповідність підкритеріям 1.1; 1.2; 1.3; 1.4 освітньо-наукова діяльність за цією програмою загалом відповідає критерію 1 і заслуговує оцінки А

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального

навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Освітньо-наукова програма «Біологія» доктор філософії на сайті ДНУ знаходиться в підрозділі «Освітня діяльність», далі – «Освітні програми» http://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy , а з навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін на сайті ДНУ в підрозділі біолого-екологічного факультету <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs> . Обсяг ОНП «Біологія» доктор філософії в ДНУ та обсяг окремих ОК відповідає вимогам статті 5.6 Закону України «Про вищу освіту». В ОНП «Біологія» зазначено обсяг освітньої складової підготовки доктора філософії 45 кредитів ЄКТС (для 2020 року). При цьому, загальний обсяг обов'язкових компонент становить 30 кредитів ЄКТС, що складає 67% від загального об'єму (з них 3 кредити ЄКТС Викладацька практика). Обсяг вибіркової компоненти – 15 кредитів ЄКТС, що складає 33% від загального об'єму . Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає організацію та проведення власного наукового дослідження, презентації власних результатів наукового дослідження та оформлення його результатів у вигляді дисертації відповідно до законодавства. Стандарт вищої освіти відсутній.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньо-наукової програми «Біологія» підготовки докторів філософії повністю відповідає спеціальності 091 – Біологія: значний обсяг ОК виділений на біологічні дисципліни (12 кредитів ЄКТС з циклу професійної підготовки та 15 кредитів з блоку вибірових дисциплін для 2020 року). В ОНП «Біологія» дисципліни із загальнонаукового (філософського) блоку, що складають 15 кредитів ЄКТС, входять до обов'язкових компонент ОНП і надають можливість здобувачеві побудувати інформаційну платформу для здобуття навичок дослідницької діяльності. Так, до змісту ОНП включено курс «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця» (5 кредитів ЄКТС). До ОНП включено загальну компоненту «Іноземна мова» (6 кредитів ЄКТС) саме для комунікацій у науковому просторі. Змістовне наповнення програмних результатів навчання (таблиця 5) ОНП «Біологія» доктор філософії 2020 року [http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/%D0%9E%D0%9D%D0%9F%20091_%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F_2020_%D0%BA2%20\(1\)\(1\).pdf](http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/onp_20-21/%D0%9E%D0%9D%D0%9F%20091_%D0%91%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%8F_2020_%D0%BA2%20(1)(1).pdf) відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього (освітньо-наукового/освітнього) рівня вищої освіти і передбачає: знання – ПРН (1-3); уміння – ПРН (1-13); комунікація – ПРН (1-5, 10); автономність і відповідальність – ПРН (1-4). Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, логічно взаємопов'язані та загалом дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Послідовність вивчення дисциплін, представлена як ОНП «Біологія», так і у навчальному плані до ОНП 2020 р. (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>) є логічною, дозволяючи перейти від системи загальних знань до спеціалізованих. Робочі програми навчальних дисциплін даної ОНП знаходяться на сайті в відкритому доступі (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>). Під час аналізу даних таблиці 2 Відомості про СО ОНП, зустрічей з адміністративним персоналом, НПП, аспірантами, огляду матеріально-технічної бази що використовується під час реалізації ОНП, встановлено достатність матеріально-технічного та інформаційного забезпечення кожного освітнього компоненту.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії повністю відповідає предметній області 09 Біологія спеціальності 091 – Біологія. Освітні компоненти, включені до ОНП, логічно взаємопов'язані та загалом дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. В результаті зустрічей ЕГ із здобувачами та НПП підтверджено факти, що наведені у Відомості самооцінювання . Так, ОК «Елективний курс сучасної біології» є основою для розуміння більшості біологічних дисциплін, що входять до вибірових компонентів . Компетентності, отримані в результаті вивчення дисципліни «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця» необхідні для організації та виконання дисертаційної роботи, освоєння різних форм презентації отриманих знань та результатів наукового дослідження. Це в сукупності дає можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання, що відображено у матрицях ОНП. Досягненню програмних результатів навчання, які корелюють із загальними компетентностями та забезпечують у здобувача розвиток навичок з організації та викладання навчальних дисциплін, управління науковими проектами, сприяє вивчення обов'язкових компонент «Іноземної мови», «Філософії та наукової етики», «Системного аналізу в біології», «Викладацької практики». Підготовка аспірантів спрямована на підготовку фахівців, які оволодівають знаннями предметної області: радіобіології, фізіології рослин, фізіології людини та тварини, біохімії, мікробіології, ботаніки, зоології, організаційно-управлінської, проектної, виробничо-технологічної та науково-педагогічної діяльності. Здебільшого, це дисципліни, що збігаються з напрямом наукових досліджень викладачів та аспірантів, забезпечують набуття здобувачем компетентностей з професійної підготовки та навичок soft skills. В реалізації ОНП залучаються фахівці наукової школи, що розвивається на біолого-екологічному факультеті ДНУ. Так, здобувачі обирають собі напрямок в рамках певної наукової школи: «Структурно-функціональна зоологія» (кер. – д-р біол. наук, проф. О.Є.Пахомов); «Молекулярна біологія і фізіологія рослин» (кер. – д-р біол. наук, проф. Ю.В.Лихолат); «Нейрофізіологія» (кер. - д-р біол. наук, проф. О.В.Северинівська); «Нейрохімія» (кер. – д-р біол. наук, проф. Г.О.Ушакова); «Фізіологія та біохімія мікроорганізмів» (кер. – канд. біол. наук, доц. Т.В.Скляр); «Степове лісознавство та лісова рекультивація земель» (кер. – канд. біол. наук, доц. І.А.Іванько); «Гідробіологія прісноводних екосистем» (кер. - д-р біол. наук, проф. О.В.Федоненко).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обов'язі, передбаченому законодавством.

Індивідуальна освітня траєкторія здобувачів при реалізації ОНП «Біологія» забезпечується та регламентується «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара» (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/aspirantura/Polozhennya_%20Doktor%20filosofii.pdf , п. 11) та Положення про порядок обрання студентами дисциплін за вибором у ДНУ . Здобувачі поінформовані про механізм вибору дисциплін, що було встановлено під час фокус-груп зі aspirантами, вивчення заяв на вибір дисциплін, індивідуальних планів (запит №10 та запит №16 у системі). У даній ОНП на вибіркові компоненти відводиться 15 кредитів (33%) від загального обсягу ЄКТС. У навчальному плані ОНП зазначені вибіркові дисципліни, які обираються з переліків університетського (УВК) та факультетського каталогів (ФВК). На сайті ДНУ розміщені каталоги вибіркових компонентів (http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy_dyscipliny_uvk) та анотації (http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy_dyscipliny_BEF), що дає можливість реалізації особистих інтересів здобувача та визначає індивідуальну траєкторію навчання, що забезпечує його потребу розширити чи поглибити знання у сферах суспільного життя та набуття навичок soft skills, а також майбутньої професійної діяльності, відповідати вимогам ринку праці. ЕГ вважає взірцевою практикою наявність можливості вибору здобувачем на 1-му курсі дисципліни на вибір із університетського вибіркового каталогу, що надає здобувачеві ефективно та самостійно сформувати індивідуальну освітню траєкторію. Крім того, взірцевою практикою при реалізації даної ОНП є велике різноманіття вибіркових дисциплін із факультетського вибіркового каталогу. Так, ФВК містить 7 вибіркових блоків і в кожний блок входить 3 вибіркові дисципліни, що в повній мірі може задовольняє особисті інтереси здобувачів. Крім того, як з'ясувалось на зустрічах з ЕГ, НПП досить швидко змінює окремі вибіркові дисципліни при перегляді ОНП в залежності від наукових потреб здобувачів та їх побажань. Так, вводиться до ФВК додаткова дисципліна «Біологічні ритми». ЕГ вважає взірцевою практикою наявність комп'ютеризованої системи вибору додаткової дисципліни, що підвищує самостійність здобувачів у виборі індивідуальної траєкторії. Так, здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії здійснює вибір дисциплін до початку семестру, у якому вони мають викладатися за затвердженим робочим навчальним планом. Для цього створюються аккаунти здобувачів, проводиться реєстрація, верифікація та/або перевірка доступу здобувачів до хмарного простору ДНУ системи Office 365. Протягом двох тижнів здобувачі за третім рівнем вищої освіти, після ознайомлення з анотаціями вибіркових дисциплін (http://www.dnu.dp.ua/view/vybirkovy_dyscipliny_BEF), здійснюють вибір дисциплін на сайті ДНУ для вивчення у наступному семестрі. Інформацію щодо вибіркових освітніх компонент заносять до індивідуального навчального плану здобувача ВО (запит №16).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальним планом передбачено практику обсягом 3 кредит ЄКТС та передбачає професійно-орієнтовану педагогічну підготовку, під час якої здобувач ВО викладає на кафедрі дисципліну, близьку до теми дослідження. Практична підготовка проходить відповідно до «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара» (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/aspirantura/Polozhennya_%20Doktor%20filosofii.pdf , п. 9) та Положення про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у ДНУ . Наявні договори про співпрацю з ЗВО та науковими установами, що забезпечують базу для практичної підготовки в межах реалізації ОНП (відповідь на запит №15 в системі). Практична підготовка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Декілька прикладів Звіту здобувачів про проходження педагогічної практики завантажено до системи на прохання ЕГ (запит №5). Крім того, навички підготовки наукових публікацій здобувачем набуваються під час вивчення освітніх компонент, а також створення наукової продукції – патентів та винаходів та корисні моделі, інформаційних листів і нововведень в галузь біології. ЕГ вважає взірцевою практикою є те, що при організації практичної підготовки здобувачів їх активне залучення до наукових дослідницьких проєктів. Професійно-практичні навички здобувачі набувають під час виконання власних наукових досліджень, які можуть проводити як на відповідній кафедрі, так і на базі НДІ біології ДНУ, ботанічного саду ДНУ та УНК «Акваріум», а також у інших ЗВО і НДІ, з якими є договори про співпрацю, а також за міжнародними програмами академічної мобільності, або за персональними грантами. Так, з 2016 по 2020 рр співпраця здобувачів третього рівня вищої освіти за ОНП «Біологія» ДНУ з Інститутом біохімії ім. О.В. Палладіна відбувалася в рамках потрійної угоди ДНУ-Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна-Бінгольський університет (Турція) (запит 6). Аспірантка Прищеп І.В. виконала частину своєї дисертаційної роботи на базі Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна, що висвітлено у сумісних статтях. Аспіранти Павленко Г.Ю., Муравйова Д.В., Довбань О.О. приймають участь у держбюджетній НДР «Розробка біохімічної скринінгової тест-системи визначення стану гематоенцефалічного бар'єру» 2020-2022, при співучасті фахівців з Інституту фізіології ім. О. Богомольця . Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що їхні інтереси стосовно практичної підготовки враховуються під час оновлення ОНП. Зустріч зі стейкхолдерами (на базі яких переважно відбувається практика) також засвідчила, що вони в цілому задоволені набутими практичними компетентностями здобувачів вищої освіти за ОНП.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Набуття здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні за спеціальністю 091 - Біологія соціальних навичок забезпечується програмними компетентностями та освітніми компонентами нормативної частини ОНП та вибірковими компонентами ОНП, а також при проходженні практичної підготовки. Так, здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи на міжнародних конференціях, школах іноземною мовою забезпечується під час вивчення іноземної мови та фахових дисциплін, а також під час роботи над матеріалами для самостійного опрацювання і виступів у наукових семінарах. Участь у міжнародних проектах надає можливість здобувачам знайомитись з культурою інших країн та формує вміння спілкуватись іноземною мовою та адаптуватись у різних колективах (запит 1, 3).

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

На даний час професійний стандарт відсутній. Змістовне наповнення ПРН ОНП «Біологія» доктор філософії відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для третього рівня вищої освіти

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг освітніх компонентів реалізується через робочі навчальні плани та реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів (що було підтверджено під час проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти), є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Загальні вимоги щодо формування навантаження здобувачів вищої освіти регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Osvit_proces_2017.pdf п.9. Максимальне аудиторне навантаження на здобувачів складає 7 годин на тиждень. Фактичне аудиторне навантаження відповідає заявленому у навчальних планах і відображається в розкладі занять. Загальний обсяг ОНП становить 45 кредитів ЄКТС, з яких обсяг аудиторної роботи – 30%, а самостійної роботи – 70%. Середня кількість аудиторних годин на один кредит становить – 9 годин, решта часу відводиться на самостійну роботу здобувача вищої освіти – 21 годину на один кредит ЄКТС. Обсяг самостійної роботи ОНП по окремим дисциплінам складає від 60% до 75% від загальної кількості годин. Моніторинг навантаження на здобувача та раціональність співвідношення аудиторних годин до самостійної роботи визначається шляхом загальноуніверситетських опитувань здобувачів, під час консультацій, наприкінці семестру під час опитування викладачем, що читає дисципліну, та під час зустрічей аспірантів і наукових керівників.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти в рамках ОП не передбачена. При зустрічі зі здобувачами вищої освіти, їх науковими керівниками, стейкхолдерами з'ясовано, що більшість аспірантів виконують дослідження по дисертаційним темам, працюючи як співробітник на кафедрі, в науковій лабораторії чи на виробництві. ЕГ вважає це взірцевою практикою що реалізується в межах ОНП «Біологія» доктор філософії. На прохання ЕГ до системи завантажено перелік держбюджетних тем з держреєстраційним номером із зазначенням здобувачів і їх керівників, які в них приймають участь (запит 18). Як приклад, аспіранти Павленко Г.Ю., Муравйова Д.В., Довбань О.О. приймають участь у держбюджетній НДР «Розробка біохімічної скринінгової тест-системи визначення стану гематоенцефалічного бар'єру» 2020-2022, а вже з кінця 2020 р. Павленко Г. та Довбань О. є штатними співробітниками НДЛ біохімії НДІ біології на цій темі.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Взірцевою практикою є наявність у навчальному плані ОНП «Біологія» доктор філософії зазначені вибіркові дисципліни, які обираються з переліків як університетського, так і факультетського вибіркового каталогів. Велике різноманіття вибіркового дисциплін із факультетського вибіркового каталогу: містить 7 вибіркового блоків і в кожному блоку входить 3 вибіркові дисципліни. Порядок вибору додаткових дисциплін чіткий і зрозумілий. Взірцевою практикою є наявність комп'ютеризованої системи вибору додаткової дисципліни, що підвищує самостійність здобувачів у виборі індивідуальної траєкторії. На факультеті створюються умови для професійно-орієнтованої педагогічної підготовки здобувача, під час якої здобувач викладає на кафедрі дисципліну, що є близькою до теми його наукового дослідження. Взірцевою практикою є те, що при організації практичної підготовки здобувачів їх

активне залучення до наукових дослідницьких проєктів, в тому числі і на оплатній основі. В реалізації ОНП залучаються фахівці наукової школи, що розвивається на біолого-екологічному факультеті ДНУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ОНП «Біологія» доктор філософії та освітня діяльність за цією програмою повністю відповідають нормативним вимогам Критерію 2. Представлено достатній рівень узгодженості усіх підкритеріїв за їх характеристикам. Найявні взірцеві практики за критерієм 2: 1) наявність великого різноманіття вибіркових дисциплін як і університетського, та із факультетського вибіркового каталогів; 2) наявність комп'ютеризованої системи вибору додаткової дисципліни, що підвищує самостійність здобувачів у виборі індивідуальної траєкторії, порядок вибору додаткових дисциплін чіткий і зрозумілий. Взірцевою практикою є те, що при організації практичної підготовки здобувачів їх активне залучення до наукових дослідницьких проєктів, в тому числі і на оплатній основі. Освітня діяльність за ОНП «Біологія» доктор філософії відповідає рівню А

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти ОНП «Біологія» оприлюднено на офіційному веб-сайті ДНУ є прозорими, деталізованими, розроблені відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2021 році та не містять дискримінаційних положень. Містять Правила прийому до аспірантури (Додаток 1), критерії оцінювання показників навчальних та наукових досягнень, порядок зарахування на навчання за результатами конкурсного відбору. Оприлюднено програму вступного іспиту до аспірантури. Також, на сайті надана інформація про етапи і строки вступної кампанії, рейтингові списки вступників до аспірантури, наказ про зарахування до аспірантури, розклад вступних іспитів, наказ про допуск до складання вступних іспитів, перелік документів для вступу і вартість навчання. У фокус групах з аспірантами було підтверджено зрозумілість і доступність правил прийому на ОНП.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому на ОНП може здійснюватися вступ на основі ОС магістр та ОКР спеціаліста. Вступні випробування проводяться екзаменаційною комісією в усній формі. Результати випробування за кожним питанням оцінюються за 100-бальною шкалою, оформлюються протоколом і зберігаються в особовій справі вступника. Критерії оцінки відповідей представлені в програмі вступного іспиту до аспірантури. Для вступників за суміжними спеціальностями проводиться додаткове вступне випробування. Особливостей вступу на ОНП «Біологія» у правилах прийому не визначено. Положення про приймальну комісію містить інформацію про порядок роботи апеляційних комісій для розгляду апеляцій абітурієнтів. Порядок створення та правила роботи апеляційної комісії регламентується Положенням про апеляційну комісію ОДЕКУ.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ДНУ розроблено та впроваджено процедури визнання результатів навчання отриманих в інших ЗВО і висвітлено в ряді положень: Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДНУ, Положення про

організацію освітнього процесу, Порядок визнання академічної різниці, її складання та перезарахування (зарахування) навчальних дисциплін. Визнання результатів навчання за програмами академічної мобільності здійснюється на основі ЄКТС, що враховує зіставлення результатів навчання, яких було досягнуто у закладі вищої освіти – партнері. Підставою для визнання результатів навчання є завірена довідка про обсяги, зміст та результатами підсумкового контролю за ОК. Аналіз наданих матеріалів і звіт здобувача за результатами його навчання заслуговує випускова кафедра і приймає рішення про визнання або невизнання результатів. Рішення оформлюється протоколом. Пропозиції щодо визнання результатів навчання у формі наукового стажування надає випускова кафедра. Практики застосування процедури визнання результатів навчання було продемонстровано та підтверджено у фокус-групах на прикладах здобувачів Муквіча В.В. (2020 р.) та Мізіна В.В. (2020 р.), які раніше навчалися в аспірантурі. Було перезараховано ОК «Філософія та наукова етика» і «Іноземна мова» (Наказ ДНУ №1408с від 07.12.2020).

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У Положенні про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, отриманих у неформальній освіті» визначено порядок і процедуру визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті, що поширюється на здобувачів усіх рівнів, але не поширюється на НПП. Процедура передбачена для обов'язкових дисциплін ОНП, та дозволяє перезарахування лише однієї дисципліни в семестрі і здійснюється при наявності підтверджуючих документів (диплом, свідоцтво, сертифікат та інше). Перезараховуватися можуть результатами, що за темою, обсягом і змістом відповідають ОК в цілому або окремому модулю, темі, курсовій роботі, що передбачені робочою програмою. Процедура валідації відбувається у формі співбесіди або екзамену. У разі негативного висновку комісії здобувач має право звернутися із заявою про апеляцію до ректора, з подальшим створенням апеляційної комісії і прийняттям обґрунтованого рішення. На ОНП практики визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

У контексті відповідності критерію 3 за ОНП «Біологія» сильними сторонами є наявність та доступність на веб-сайті нормативно-правових документів, що регламентують процедуру вступу до аспірантури. В ДНУ розроблена чітка та зрозуміла процедура визнання результатів навчання отриманих за програмами академічної мобільності та їх застосування на практиці, визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Розроблена процедура визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті для здобувачів вищої освіти, водночас, відсутня подібна процедура для НПП. Рекомендуємо запровадити відповідну процедуру та практику визнання результатів навчання отриманих в неформальній та інформальній освіті для НПП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Сильними сторонами за ОНП «Біологія» є наявність та реалізація процедур вступу на навчання, визнання результатів навчання та вільного доступу до ОНП. Представлено достатній рівень узгодженості усіх підкритеріїв за якісними характеристикам. Освітня діяльність за ОНП «Біологія» відповідає рівню В з несуттєвими недоліками, які можуть бути виправлені впродовж короткого терміну.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ОНП «Біологія» доктор філософії ДНУ згідно заявленим цілям спрямована на підготовку фахівців доктор філософії, здатних розв'язувати комплексні проблеми у галузі біології при здійсненні дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження. Форми та методи навчання і викладання регламентуються «Положення про організацію освітнього процесу в ДНУ» та «Порядок розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара», «Положення про порядок проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у ДНУ». Вивчення освітніх компонентів здійснюється із застосуванням різних методів навчання, що відображені в робочих програмах кожної дисципліни, що представлені на сайті БЕФ <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs> ЕГ підтвердила факти, що основними формами навчальних занять є як традиційна система методів навчання і викладання (лекції, практичні, семінарські заняття, консультації, самостійна та індивідуальна робота, контрольні заходи), так і застосовуються інноваційні освітні технології (інтерактивне і проблемне навчання, дослідницькі, експериментальні). Реалізація цих методів забезпечуються наявною матеріальною базою. Зміст ОНП «Біологія», окремих дисциплін сприяють досягненню програмних результатів навчання. При вивченні фахових біологічних дисциплін здобувачі опановують методи біологічних досліджень: спостереження, моніторинг, моделювання, порівняльний та статистичний аналіз. Це стосується денної і заочної форми навчання, що відповідає ПРН, вимогам Стандарту вищої освіти, а також принципам «fitness for purpose» і «soft skills». Студентоцентрований підхід полягає у виборі дисциплін з блоку вільного вибору ОНП. Взірцевою практикою є налагоджений зрозумілий алгоритм вільного вибору дисциплін. Так, підтверджено факти, що здобувач має можливість вільного вибору дисципліни з метою поглиблення своєї спеціалізації в залежності від наміченого напрямку свого наукового і професіонального розвитку, що підтверджують додаткові документи (запит №10). Зустріч ЕГ із здобувачами вказує на їх зацікавленість у збільшенні обсягу практик, введенням нової дисципліни «Біологічні ритми», проведенням лекцій англійською мовою дисципліни «Елективний курс сучасної біології». Є позитивні приклади впливу здобувачів та НПП на удосконалення процесу навчання шляхом виступів на засіданнях кафедри (запит №17). Передбачена також робота в наукових групах, на наукових семінарах, воркшопах діяльність яких розгортається відповідно до принципу академічної свободи. Реалізація цього принципу сприяє академічна мобільність викладачів (запит 4 Документи, що підтверджують стажування та підвищення кваліфікації НПП, які забезпечують ОНП) і здобувачів (запит 3 Докази участі здобувачів в міжнародних наукових форумах, конференціях, проєктах)

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Організація освітнього процесу та основні складові ОПП та навчально-методичної документації регулюється «Положення про організацію освітнього процесу в ДНУ», «Порядок розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара», «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у ДНУ», Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, які представлені на сайті ДНУ. Під час фокус-групи зі здобувачами вищої освіти з'ясовано, що аспіранти знайомляться з ОНП «Біологія» доктор філософії на сайті ДНУ в підрозділі «Освітня діяльність», далі – «Освітні програми» http://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy, а з навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін на сайті ДНУ в підрозділі біолого-екологічного факультету <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>. На всіх етапах ОНП учасники мають вільний доступ до інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. На організаційних зборах, які проводить відділ аспірантури та гарант або представник групи забезпечення ОНП, перед початком навчання здобувачам надається загальна інформація про умови навчання та відбувається знайомство з ОНП для формування індивідуальної траєкторії навчання. На першому занятті з дисципліни викладач детально інформує аспірантів відносно цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання. Документами, що регламентують форми контрольних заходів та оцінювання є: Положенням про організацію освітнього процесу у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, Положенням про організацію і проведення поточного і семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти ДНУ. Для освітньо-наукового рівня визначено такі рівні контролю: самоконтроль, кафедральний та факультетський. До форм контрольних заходів відносять: початковий, поточний та семестровий контроль з кожного ОК, відповідно до критеріїв оцінювання, що визначено робочою програмою та навчальним планом. На запит ЕГ до системи завантажені Програма підсумкової атестації здобувачів та протоколи засідання відділу з обговорення та затвердження атестації здобувачів (запит 2).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Високий рівень залучення аспірантів до наукових досліджень підтверджує матеріали подані у систему за запитом №11 (перелік публікацій аспіранта, наукового керівника). Здобувачі ступеня доктора філософії відвідують вітчизняні та закордонні установи у межах виконання діючих угод ДНУ про співробітництво (запит №3). Так, Довбань О.О. пройшла стажування та прийняла участь у сумісних міжнародних наукових проєктах у Швеції та

Польщі. Зустріч з фокус-групою аспірантів підтвердив поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП «Біологія», що є взірцевою практикою. Цьому сприяє наявність лабораторій та баз облаштованих сучасним обладнанням для здійснення наукових досліджень у галузі біології як на території ДНУ, так і в інших закладах згідно угод про співробітництво (запит 15). Наприклад, в рамках вибіркового професійних ОК здобувачі отримують завдання для вирішення конкретних експериментальних задач в межах підготовки їхньої дисертаційної роботи. Наприклад, здобувачка Муравйова Д.В. у межах курсу «Основи глікобіології» провела дослідження вмісту кінцевих продуктів глікації у різних відділах мозку мишей за умов метаболічного синдрому. Здобувачі мають можливість приймати участь в діяльності Ради молодих вчених <http://www.dnu.dp.ua/view/diyalnistrmv> та Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених http://www.dnu.dp.ua/view/nauk_tov_sadmv, а також мають можливість приймати участь в наукових конкурсах «Положення про конкурс "Кращий молодий вчений Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара" та <http://ysc.in.ua/2021/04/15/spetsvypusk-2-oleh-magenkov-narusannia-molodizhnykh-ndr/>, приймають участь в «Ніч Молодіжної Науки при МОН (учасники Курченко і Нестеренко) https://www.facebook.com/watch/live/?v=953463688780551&ref=watch_permalink та наукових конференціях на БЕФ ДНУ <http://www.dnu.dp.ua/view/fbio>. Темі дисертаційних робіт здобувачів знаходяться в межах тематики НДР БЕФ (<http://www.dnu.dp.ua/view/fbio>) та підтримують традиції сформованих на факультеті наукових шкіл. Можливість поєднувати навчання і наукові дослідження забезпечують наукові центри: навчально-науковий комплекс «Акваріум», Міжнародний біосферного стаціонар ім. О.Л.Бельгарда, НДІ біології. ЕГ підтвердила факт високої публікаційної активності викладачів, які забезпечують реалізацію ОП, за результатами наукової діяльності: монографії, навчально-методичні посібники, статті у виданнях SCOPUS і WoS, у фахових та інших виданнях України. В межах дисципліни «Елективний курс сучасної біології» здобувачі знайомляться з науковими статтями НПП, які цитуються в міжнародних наукометричних базах даних, що дає можливість ознайомитись з сучасними проблемами в біології, вимогами до оформлення наукових статей, наочно засвоїти принципи академічної доброчесності. Під час бесід зі здобувачами та аналізу документації (сертифікати, публікації) ми переконалися у їх залученні до наукових досліджень та участі у наукових конференціях (запит №3)

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Відомості, наведені у звіті самоаналізу, підтверджені. Методична комісія, гарантом ОНП «Біологія» доктор філософії, НПП переглядають зміст освітніх компонентів на початку і упродовж навчального року на основі результатів наукових досягнень в галузі біології, тенденцій розвитку спеціальності, удосконалення методів викладання із залученням сучасних матеріалів для підготовки. Наприклад, формування освітньої компоненти «Елективний курс сучасної біології» складається з огляду статей співробітників факультету, які опубліковані у престижних міжнародних журналах, що цитуються у наукометричних базах Scopus та WOS, що є можна вважати інноваційною практикою для даної ОНП «Біологія» доктор філософії. Обмін сучасними практиками відбувається також під час участі викладачів факультету у конференціях, з'їздах, тренінгах та під час участі у Міжнародних програмах в галузі біології, чому сприяє висока мобільність НПП згідно Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДНУ. При оновленні змісту освітніх компонент викладачі кафедр використовують здобутки, отримані під час проходження різних видів підвищення кваліфікації, участі у семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, тренінгах, вебінарах, "круглих столах" тощо. Експертною групою підтверджено факт стажування – запит 4 Документи, що підтверджують стажування та підвищення кваліфікації НПП, які забезпечують ОНП (кілька прикладів). Обговорення активну участь приймають здобувачі, використовуючи набутий досвід стажування за кордоном (запит 1 - Приклади стажування здобувачів за кордоном) НПП ЗВО аналізують результати нових досліджень в галузі біології та застосовують їх у змісті освітніх компонентів ОНП використовуючи міжнародні наукометричні бази Scopus, WoS, Springer

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

В цілому, роботу по інтернаціоналізації освітнього процесу можна вважати як взірцевою практикою. Інтернаціоналізація освітнього процесу здійснюється в межах Стратегія розвитку Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара на 2019-2025 роки. В ЗВО створено середовище для розвитку інтернаціоналізації, а саме: підписані угоди про співробітництво <http://www.dnu.dp.ua/docs/international/agreements2020.xls> : з Люндський університетом (Швеція), Бінгольським університетом (Туреччина), Інститутот Келанова (Яблони, Польща), Кордобським Університетом (м. Кордоба Іспанія), з Університетом імені Бен-Гуріона (Ізраїль). В межах виконання діючих угод постійно проводяться сумісні наукові дослідження за участю здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, а також проводиться стажування здобувачів за кордоном. На запит ЕГ до системи завантажено приклад міжнародних угод про співробітництво, де приймають участь здобувачі (запит №6) та приклади стажування здобувачів за кордоном (запит №1). З 2017 року на БЕФ відвідує доцент, науковий співробітник департаменту анестезіології та критичного захисту університету імені Бен-Гуріона (Ізраїль) Бойко Метью, який проводить лекції та надає консультації викладачам та здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії. НПП та аспіранти активно приймали участь у проєкті «DocHub - Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України» (2016-2020 pp) за програмою Ерасмус+ http://www.dnu.dp.ua/view/erasmus_plus, розроблена програма з «Нейрохімії» https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Syllabus_Neurochemistry_DocHub_Ushakova.pdf, проведені перші заняття зі здобувачами Викладачі, що працюють зі студентами на ОПП, мають можливість проходити закордонні стажування у згаданих університетах, провадити спільні наукові дослідження – розроблено

«Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДНУ», а до системи завантажено кілька прикладів документів, що підтверджують стажування та підвищення кваліфікації НПП, які забезпечують ОНП (запит №4). Викладачі біолого-екологічного факультету приймають участь у міжнародних конференціях. Студентам та викладачам надано безкоштовний доступ до міжнародних наукометричних баз Scopus, WoS, Springer

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Відмінний рівень організації навчання та викладання за ОНП «Біологія» доктор філософії - використовується широкий спектр як традиційних, так і інноваційних освітніх технологій з дотриманням принципів «fitness for purpose» і «soft skills». ДНУ має сайт з добре розробленою навігацією по сайту та змістовним наповненням нормативними документами по організації ОП. На всіх етапах ОНП учасники мають вільний доступ до інформації щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів. Взірцевою практикою є налагоджений зрозумілий алгоритм вибору дисциплін та визначено значний перелік дисциплін вільного вибору на основі двох переліків вибіркового компонент (університетський вибіркового каталог та факультетський вибіркового каталог), що в повній мірі забезпечує здобувачу умови для поглиблення своєї спеціалізації в залежності від наміченого напрямку свого наукового і професійного розвитку. Інноваційною практикою є те, що при формуванні освітньої компоненти «Елективний курс сучасної біології» використовуються огляд статей співробітників факультету, які опубліковані у престижних міжнародних журналах, що цитуються у науково-метричних базах Scopus та WOS, що дає можливість здобувача ознайомитись з сучасними проблемами в біології, вимогами до оформлення наукових статей, наочно засвоїти принципи академічної доброчесності та сформулювати орієнтири для власних досліджень. Потужний науковий потенціал НПП факультету та наявність наукових шкіл і експериментальних баз, міжнародних та всеукраїнських наукових зв'язків, дозволяє студентам ефективно поєднувати навчання і наукові дослідження. На БЕФ ДНУ створені гарні умови для можливості здобувачами поєднувати навчання і наукові дослідження при вивченні окремих дисциплін, що можна вважати як взірцева практика. Це забезпечують як наукові центри, так і самостійна участь здобувачів у молодіжних наукових проєктах (наприклад, «Ніч Молодіжної Науки» при МОН України). Високий рівень інтернаціоналізації навчання через угоди про співробітництво, участі здобувачів і НПП в наукових форумах та проєктах, залучення до викладання на ОНП «Біологія» доктор філософії доцента, науковий співробітник департаменту анестезіології та критичного захисту університету імені Бен-Гуріона (Ізраїль) Бойко Метью, що повною мірою відповідає Критерію 4 і є взірцевою практикою

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Повна відповідність всім підкритеріям критерію 4. Форми і методи навчання, які здійснюються на освітньо-науковій програмі «Біології» доктор філософії, дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. Наявність взірцевих практик за критерієм 4 (створення умов для можливості здобувачами поєднувати навчання і наукові дослідження при вивченні окремих дисциплін; налагоджений зрозумілий алгоритм вибору дисциплін, високий рівень інтернаціоналізації) та інноваційної практики при формуванні освітньої компоненти «Елективний курс сучасної біології» дає підстави стверджувати, що освітня діяльність за ОНП «Біологія» доктор філософії відповідає рівню А

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Документами, що регламентують форми контрольних заходів та оцінювання є: Положенням про організацію освітнього процесу у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, Положенням про організацію і проведення поточного і семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти ДНУ. Для освітньо-наукового рівня визначено такі рівні контролю: самоконтроль, кафедральний та факультетський. Зовнішній контроль спрямований на перевірку якості освітнього процесу, не впливає на оцінку навчання, проводиться вибіркового та виключно у письмовій формі. До форм контрольних заходів відносять: початковий, поточний та семестровий контроль з кожного ОК, відповідно до критеріїв оцінювання, що визначено робочою програмою та навчальним планом. Оцінювання знань здобувача здійснюється за 100-бальною шкалою. За ОК, за яким передбачено проведення екзамену, максимальна кількість набраних балів з поточного контролю становить – 60 балів, а заліку – 100 балів. Спірні питання щодо семестрового контролю знань розглядає апеляційна комісія. Відповідно до Положення про підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ДНУ двічі на рік аспіранти звітують про хід виконання індивідуального плану. На офіційному веб-сайті представлена анкета щодо оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін. Представлено Аналіз результатів анкетування за 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 роки. Серед питань відсутні такі, що виявляють рівень задоволеності здобувачів формами контролю, чіткістю контрольних заходів і критеріїв оцінювання та форми інформування щодо контрольних заходів за кожним ОК. ЕГ рекомендує до переліку питань анонімної анкети оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін включити питання стосовно рівня задоволеності здобувачів формами контролю знань, зрозумілості критеріїв оцінювання при поточному і підсумковому контролі та оцінюванні виконання індивідуальних планів.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відсутній стандарт вищої освіти за спеціальністю 091 Біологія. Проміжною формою атестації аспірантів є звітування аспірантів у травні-червні, а у вересні – підсумковий звіт за навчальний рік про виконання індивідуального навчального плану. Атестація аспіранта здійснюється науковим керівником на засіданні кафедри з наданням підтверджуючих документів, а кафедра та вчена рада факультету - затверджують атестацію і формулюють рекомендації для подальшої роботи. Після завершення навчання за ОНП здійснюється атестація аспіранта у публічній формі на засіданні спеціалізованої вченої ради

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів є доступними для усіх учасників освітнього процесу, оприлюднено у робочих програмах, здобувачі інформуються під час першого аудиторного заняття. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується єдиними критеріями оцінювання, що відображено у Положенні про організацію і проведення поточного і семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти ДНУ та Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ДНУ, проведенням підсумкового контролю у письмовій формі та наявністю двох екзаменаторів. Процедуру запобігання і врегулювання конфлікту інтересів визначено Положенням про порядок врегулювання конфліктних ситуацій у ДНУ, а також доступні скриньки довіри, які розміщені у кожному навчальному корпусі. Відсутнє Положення про апеляційну комісію, водночас, п. 5.14 Положення про підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ДНУ містить інформацію про порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Спірні питання щодо проведення семестрового контролю знань, права та обов'язки та персональних склад апеляційної комісії визначає ректор ДНУ. На ОНП подібних випадків не було. На фокус-групі з представниками самоврядування та аспірантами повідомлено, що у випадку незгоди здобувача освіти з поточною чи підсумковою оцінкою, від може звернутися із заявою про повторне складання іспиту цьому ж викладачу або завідувачу кафедри. Якщо виникає конфлікт між викладачем і аспірантом, останній може звернутися до куратора, у деканат або написати повідомлення у скриньку довіри. ЕГ рекомендує розробити єдиний механізм врегулювання спірних питань, що виникають при проведенні семестрового контролю знань.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

В ДНУ визначено чіткі та зрозумілі процедури дотримання академічної доброчесності, які описано у Положенні про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності. Заходи щодо популяризації академічної доброчесності висвітлюється для здобувачів при викладанні ОК «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця». Перевірка робіт здійснюється відповідальними особами, що входять до складу бюро з академічної доброчесності за

наказом ректора з використання ліцензованого програмного забезпечення. Форми відповідальності за порушення правил академічної доброчесності представлено в Положенні і включають відмову у наданні рекомендації до друку або повернення матеріалів на доопрацювання, недопущення до захисту індивідуального завдання, повторне проходження оцінювання або ОК, відрахування із ЗВО. Академічна недоброчесність аспіранта може бути підставою для його відрахування із аспірантури. Визначено показник оригінальності тексту менше 50%, при якому робота відхиляється без права подальшого розгляду, при 50-69% - потребує доопрацювання та повторної перевірки. На ОНП випадків порушення академічної доброчесності не було. Представлений на сайті аналіз анкетування здобувачів щодо академічної доброчесності – лінк не активний. Отже, враховуючи наявні факти і докази, а також опрацювавши нормативно-правову базу ДНУ щодо питань академічної доброчесності вважаємо, що рівень сформованості академічної доброчесності на ОНП на належному рівні. Інформація про діяльність в ЗВО із забезпечення академічної доброчесності завантажена до системи на прохання ЕГ (запит №8)

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами на ОНП є ефективна система контролю знань студентів. Наявна діюча в університеті система контролю знань є прозора, зрозуміла та доступна для усіх учасників освітнього процесу. Політика дотримання академічної доброчесності регулюються внутрішніми нормативними документами ЗВО, оприлюднені на веб-сайті та контролюються бюро з академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

1. У анкеті для здобувачів вищої освіти відсутні питання щодо рівня задоволеності формами контролю, чіткістю і зрозумілістю правил щодо проведення контрольних заходів і критеріїв оцінювання та форми інформування щодо контрольних заходів за кожним ОК. ЕГ рекомендує проводити анкетування здобувачів стосовно рівня задоволеності здобувачів формами контролю знань, зрозумілості критеріїв оцінювання при поточному і підсумковому контролі та оцінюванні виконання індивідуальних планів. 2. В ДНУ відсутній єдиний механізм та визначені процедури врегулювання спірних питань, що виникають при поточному та підсумковому контролі. ЕГ рекомендує розробити єдиний механізм врегулювання спірних питань, що виникають при проведенні семестрового контролю знань.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на зауваження описані у слабких сторонах у контексті критерію 5 ЕГ дійшла висновку, що ОНП «Біологія» відповідає рівню В. Виявлені недоліки за критерієм стосуються: відсутності єдиного механізму врегулювання спірних питань, що виникають при поточному і підсумковому контролі; відсутність опитування студентів щодо задоволеності формами контролю, чіткістю і зрозумілістю правил проведення контрольних заходів і критеріїв оцінювання за ОК.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Перелік викладачів, які забезпечують освітній процес за ОП 091 Біологія представлено в Табл. 2 – Зведена інформація про викладачів (<https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/4005/view>). Переважна частина викладачів відповідає ОК за такими параметрами, як базова освіта, наукова спеціальність, вчений ступінь, наукове звання та наявність наукових публікацій. Виявлено декілька фактів неповної відповідності ліцензійних вимог профілю дисципліни, яка викладається. Зокрема у Башева В.Ф. (ОК 1.3. Інноваційно-дослідницька діяльність науковця) і у Федоненко О.В. (ОК 2.2. Системний аналіз в біології) відсутні наукові публікації за навчальними дисциплінами, що їх викладає викладач на ОП. Загалом, діапазон відповідності викладачів за п.30, що стосується дисципліни, знаходиться в межах 9-13 пунктів. ЗВО вживає заходів для досягнення більшої відповідності НПП за п.30, зокрема, всі викладачі за ОП проходили курси підвищення кваліфікації, стажування тощо (<https://office.naqa.gov.ua/198eaa53-3761-4fa8-aa0c-6928f4776a49>) за профілем дисципліни, яку вони викладають,

або дотичної до неї. Документи, що підтверджують стажування та підвищення кваліфікації НПП, які забезпечують ОНП (кілька прикладів) завантажено до системи на прохання ЕГ (запит №4). Також, для виявлення рівня професіоналізму викладачів і якості дисциплін, які вони викладають, серед здобувачів проводяться анонімні анкетування (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2020/07/2019-2020-n.p.-анкетування.pdf>). За результатами анкетування аспірантів всі викладачі мають високі рейтингові оцінки 85-100 балів. При зустрічі здобувачі підтвердили участь у анкетуваннях в режимі он-лайн, та вважають, що ЗВО дослухається до їх думки, щодо якості ОНП і професіоналізму викладачів.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів здійснюється згідно з Положення про порядок конкурсного відбору НПП (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Poriadok_konkurs_vidbir_NPP_2020.pdf), за яким конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, рівності, колегіального прийняття рішень, незалежності, об'єктивності та неупередженого ставлення до кандидатів. Починаючи з 2015 р. ЗВО оголошує відкриті конкурси на заміщення вакантних посад НПП на сайті ЗВО у розділі «Відділ кадрів» (http://www.dnu.dp.ua/view/viddil_kadriv). При проведенні конкурсу на заміщення вакантних посад від кандидатів вимагають перелік наукових публікацій та документи (матеріали), що засвідчують рівень наукової та професійної активності претендента на посаду відповідно до кадрових вимог щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, визначених ЛУ провадження освітньої діяльності закладів освіти. Приклад оголошення на заміщення вакантних посад в ЗВО (http://www.dnu.dp.ua/docs/kadri/Ogoloshennya_26_03_2021%20.doc) і оголошення на заміщення посади старшого в и к л а д а ч а кафедри фізіології та інтродукції рослин БЕФ (http://www.dnu.dp.ua/docs/kadri/Ogoloshennya_07_12_2020%20.doc). Також, ЗВО демонструє селективний підхід до вибору викладачів на ОП орієнтуючись на їх особистий рейтинг (http://www.dnu.dp.ua/view/reitingova_otchinka_naykovoii_diyalnosti_pidrozdiliv_ta_spirvobitnikiv). Так, за інформацією отриманою під час зустрічі з академічним персоналом, до викладання на ОНП долучають викладачів тільки з високими рейтинговими оцінками.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

ЗВО в певній мірі залучає роботодавців до організації та реалізації ОНП. Зокрема, на сайті БЕФ розміщена онлайн анкета для роботодавців, щодо оцінки ОНП «Біологія» за третім освітнім рівнем (<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=3CaHBPwWGUigWZJHZmfXR-jp3a8koT1Drh3mye97SZVUNFczMVNPUzJHMlhQVlIxSEdDMUFPUTRJOS4u>). До опитування можуть бути залучені всі бажаючі, у тому числі і роботодавці. Під час проведення зустрічі з роботодавцями присутні стейкхолдери не підтвердили свою участь у подібному онлайн анкетуванні, але підтвердили свою участь у роботі над обговоренням окремих елементів ОП і рецензуванні ОП. Зокрема, до обговорення ОНП були залучені представники природного заповідника «Дніпровсько-Орільський» (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол-семінар-ОНП.pdf>) та ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» (blob:<https://office.naqa.gov.ua/ca77cea3-9cb4-43f7-b17c-f2d5b5c7e66b>). Роботодавці в значній мірі залучені до проходження виробничої практики аспірантів та виконання фрагментів дисертаційних робіт на своїх базах. Зокрема, представник Інституту біохімії імені О.В. Палладіна НАН України (м. Київ) повідомив про стажування двох аспірантів з ДНУ імені Олеся Гончара. Подібну практику залучення аспірантів підтвердили й інші присутні представники стейкхолдерів. Загалом, склалося враження про тісну співпрацю представників роботодавців та ЗВО переважно у навчальному процесі і в меншій мірі над удосконаленням ОНП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Для реалізації ОНП у ЗВО існує практика залучення провідних вчених до проведення фахових спеціалізованих семінарів з актуальних питань біології: - Відкрита лекція чл.-кор. НАНУ, професора МІНЧЕНКА Олександра Григоровича – завідувача відділом молекулярної біології Інституту біохімії імені О.О. Палладіна (<https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/%d0%b2%d1%96%d0%b4%d0%ba%d1%80%d0%b8%d1%82%d0%b0-%d0%bb%d0%b5%d0%ba%d1%86%d1%96%d1%8f-%d1%87%d0%bb-%d0%ba%d0%be%d1%80-%d0%bd%d0%b0%d0%bd%d1%83-%d0%bf%d1%80%d0%be%d1%84%d0%b5%d1%81%d0%be%d1%80%d0%b0>) - Відкрита лекція «Реабілітація людей, хворих на ДЦП. Методи, які використовуються у США» доктор Джордж Пастер – учасник програми «Лікарі без кордонів» Університету Мерілендського Медичного Центру (м. Балтімор, США) (<https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/rehabilitation-j-paster/>) Також, у ЗВО існує практика направлення аспірантів на навчання на літні школи дотичні до теми їх наукових досліджень: - Участь аспірантів 2 та 4 року навчання у міжнародній літній школі за програмою DocHub Erasmus+, яка проходила на базі Вільнюського університету (Литва) <https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/erasmus-summer-school/> - Участь аспіранта 3 року навчання у літній школі “Перспективи біомедицини в сфері імунотерапії раку”, яка проходила з 7 по 13 липня 2019 року у Одеському національному університеті <https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/summer-school-odessa-2019/>

Також, ЗВО має договори про проходження виробничої практики з низкою науково-дослідних установ, медичних закладів та приватними підприємствами, які були присутні на зустрічі з роботодавцями.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В ЗВО здійснює заходи щодо професійного розвитку викладачів згідно Положення про порядок підвищення кваліфікації працівників (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Poriadok_PK_NPP_DNU.PDF). Також, на базі ЗВО функціонує Навчально-методичний центр післядипломної освіти та підвищення кваліфікації (<http://www.dnu.dp.ua/view/fpdo>), на базі якого всі викладачі проходили курси підвищення кваліфікації. ЗВО надав докази проходження курсів підвищення кваліфікації та стажування НПП (<https://office.naq.gov.ua/198eaa53-3761-4fa8-aa0c-6928f4776a49>). Зокрема викладач ОК Філософія та наукова етика Окорочков В.Б. в 2019 та 2020 рр. проходив курси підвищення кваліфікації; викладач ОК Іноземна мова Гурко ОВ. проходила курси підвищення кваліфікації в 2017 та 2019 роках; викладач Федоненко О.В. ОК Системний аналіз в біології проходила курси підвищення кваліфікації в 2019 та 2020 рр.; викладач Дьомшина ОО ОК Елективний курс сучасної біології в 2020 та 2021 рр пройшла два курси підвищення кваліфікації; викладач Ушакова ГО ОК Елективний курс сучасної біології в 2020 та 2021 рр пройшла три курси підвищення кваліфікації. Також, ЗВО сприяє стажуванню НПП у іноземних освітніх та наукових установах: - 3 1 грудня 2017р. по 7 січня 2018 р. доцент кафедри біофізики та біохімії Воронкова Юлія Сергіївна, науковий співробітник лабораторії біохімії Бабець Ярослава перебувала у закордонному відрядженні у Інституті фізіології та харчування тварин ім. Келановського, Яблонна (Польща) (<https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/poland-vidradjennya-12-2017/>) - Доцент кафедри біофізики та біохімії Воронкова Ю.С. 15-30 квітня 2017 року перебувала у закордонному стажуванні в Польщі (<https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/stazhuv-04-2017-voronkova/>)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В ЗВО впроваджено інструменти морального і матеріального стимулювання НПП за вагомі досягнення. В ЗВО затверджено і опубліковано «Положення про порядок надання щорічної винагороди педагогічним працівникам Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара» (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Schorichna%20vynagoroda_NPP_2019.pdf) та Положення про порядок преміювання, встановлення доплат і надбавок, надання матеріальної допомоги працівникам Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_pro_premiyuvannya.doc). Під час зустрічі з академічним персоналом і допоміжними (сервісними) структурними підрозділами ЗВО підтверджено можливість преміювання за досягнення у науковій та педагогічній роботі (blob:<https://office.naq.gov.ua/f558e3d3-83dd-424b-beea-bc2b224ac75b>). Також, в ЗВО існує практика морального заохочення НПП (blob:<https://office.naq.gov.ua/85cbe230-5ad9-45aa-8c60-2d155e86cc91>) – запит № 13.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильними сторонами ОНП є залучення професіоналів-практиків до викладання на ОНП і залучення роботодавців до консультування, виробничої практики та виконання фрагментів наукових досліджень аспірантів. Викладацький склад забезпечує якісну підготовку за даною ОНП. Стажування НПП та теми їх наукових досліджень переважно відповідають профілю дисциплін, які вони викладають (за виключенням декількох загальнонаукових дисциплін). У ЗВО запроваджено прозору та дієву процедуру переобрання НПП, за якою після завершення контракту всі викладачі на загальних умовах проходять конкурсний відбір у повному обсязі та на рівних умовах з іншими претендентами. Також, у ЗВО запроваджено систему рейтингового оцінювання викладачів при конкурсному відборі на заміщення вакантних посад, також, від рейтингового оцінювання залежить можливість викладання на даній ОНП. У ЗВО сформована практика стимулювання професійного розвитку та викладацької майстерності НПП, та запроваджена система матеріального та морального заохочення викладачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкими сторонами ОНП є неповна відповідність викладачів ліцензійним вимогам для викладання окремих дисциплін (підкритерій 6.1.). Зокрема, жоден з викладачів не відповідає за п.6 ЛУ, також тільки 2 викладача відповідають п.5 або п.17 ЛУ. Тому, ЕГ рекомендує: - Запровадити викладання окремих ОК на ОНП міжнародною (англійською) науковою мовою; - Стимулювати інтеграцію ЗВО до європейського наукового простору через участь у міжнародних наукових проектах на кшталт - Рамкова програма ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020»; - Більш широко залучити до викладання або проведення аудиторних занять на ОНП професіоналів-практиків з провідних науково-дослідних установ України.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Незважаючи на наявність деяких зауважень в контексті реалізації критерію 6, ЕГ вважає, що ЗВО за даною ОНП здійснює якісну підготовку здобувачів третього освітньо-наукового рівня. З урахуванням сильних сторін ОНП, наявні позитивні практики та готовність ЗВО до удосконалення, ЕГ дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню В за Критерієм 6.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Експертна група оглянула наявне в ЗВО матеріально-технічне забезпечення, інфраструктуру та інформаційні ресурси. Усі оглянуті лабораторії оснащені необхідним сучасним обладнанням та програмним забезпеченням. Всі лабораторії та учбові класи мають доступ до мережі Інтернет. Також, учбові класи обладнані комп'ютерами, мультимедійними проекторами, екранами, сканерами, принтерами, копіювальними апаратами, ноутбуками. Було продемонстровано сучасну інтерактивну панель, яка виконує функції дошки, комп'ютера, проектора, екрану. З її допомогою можна переглядати зображення, працювати з 3D моделями об'єктів в різних проекціях. Лекційні аудиторії просторі та не захаращені. На базі ЗВО функціонує бібліотека (<http://www.dnu.dp.ua/view/biblioteka>), ННК Акваріум (<http://www.dnu.dp.ua/view/akvarium>), біостанція, віварій, ботанічний сад (http://www.dnu.dp.ua/view/botani4niy_sad), центр колективного користування приладами (<http://spacetechcenter.dnu.dp.ua>). Зазначимо, що створення центру колективного користування приладами є досить інноваційною практикою ОНП, що дає можливість підвищити якість наукових досліджень здобувачів та якість викладання дисциплін при реалізації ОПН «Біологія» докторів філософії. Здобувачам надано відкритий доступ до електронних наукових баз даних у режимі online (Scopus, Web of Science та Springer) (Договір із Державною науково-технічною бібліотекою України №410 від 28.11.2018р) ОНП в адекватному об'ємі забезпечена науковим обладнанням: ІФА, фотометри, центрифуги, обладнання для електрофорезу, лабораторні і аналітичні ваги, мікроскопи, обладнання для приготування гістологічних зрізів, обладнання для хроматографічних досліджень, обладнання для зняття енцефалограм та інше сучасне обладнання (<https://www.youtube.com/watch?v=gHqEckEZQhI>; <https://www.zoology.dp.ua/mat-teh-zab.html>). Приклад роботи аспірантів з обладнанням <https://www.youtube.com/watch?v=ng9uRV28fr4>, https://www.zoology.dp.ua/research_diyal. Під час зустрічі здобувачі підтвердили відсутність перешкод у доступі до всього наявного в ЗВО лабораторного обладнання. Наповнення фондів бібліотеки ЗВО (наявність методичних матеріалів, рекомендацій, практикумів, підручників, посібників та довідників) відповідає потребам ОНП. Читальний зал оснащений сучасними комп'ютерами. Обсяг та якість матеріальних ресурсів в повній мірі відповідним змісту та цілям ОНП. Передбачена можливість використання обладнання та матеріально-технічних ресурсів ЗВО для здійснення наукових досліджень здобувачами освіти за ОНП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Результати аналізу даних, отриманих під час зустрічей з різними фокус-групами (здобувачів, представників самоврядування, академічним персоналом та ін.) було з'ясовано, що всі учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до всієї інфраструктури, обладнання та інформаційних ресурсів необхідних для навчання, викладацької діяльності та проведення наукових досліджень. Юридичну та медичну підтримку ЗВО надає безкоштовно. Стейкхолдери підтвердили, що на платній основі надається лише доступ до басейну, який функціонує на території ЗВО, але співробітники ЗВО і здобувачі мають пільгові умови доступу до басейну. Таким чином, ЗВО забезпечив безкоштовне користування матеріально-технічними та інформаційними ресурсами для всіх учасників освітнього процесу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Умови навчання у ДНУ загалом є безпечним для життя і здоров'я здобувачів ВО, а взаємовідносини аспірантів і викладачів базуються на принципах довіри та взаємоповаги. Безпекою життєдіяльності в ЗВО опікується служба охорони праці та розроблено низку інструкцій по техніці безпеки (http://www.dnu.dp.ua/view/slugba_ohoroni_praci). В ДНУ створено якісно облаштовану культурно-спортивну базу (Палац спорту, Палац студентів, ННК «Акваріум», Музей історії ДНУ, Зоомузей, Ботсад). Також, в ЗВО створена психологічна служба для психологічного супроводу та підвищення ефективності освітньо-виховного процесу (<https://www.facebook.com/psyservice.dnu>) та функціонує юридична клініка для надання правової допомоги та отримання практичного досвіду студентами (http://www.dnu.dp.ua/view/yuridichna_klinika). А для забезпечення здорового способу життя здобувачів функціонують: спортивний майданчик, стадіон, спортивні зали, в тому числі і в гуртожитках, сучасний басейн, їдальня, буфети. Також, інноваційною практикою є те, що в ДНУ регулярно проводить Тижні здоров'я та дні турботи про здоров'я співробітників (<http://www.dnu.dp.ua/news/3432>) Під час огляду матеріально-технічної бази було встановлено, що у ЗВО всі реактиви, які застосовуються під час проведення наукових досліджень та лабораторних занять зберігаються належним чином і згідно з умовами зберігання. Здобувачі під час інтерв'ювання підтвердили, що всі проходили відповідні інструктажі з техніки безпеки та працюють в лабораторіях з використанням засобів індивідуального захисту (халати, рукавички тощо). Також, здобувачі підтвердили що витяжні шафи, які призначені для роботи з хімічними реактивами, знаходяться у робочому стані та використовуються.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Здобувачі під час зустрічі підтвердили, що вони відчувають підтримку з боку ЗВО із різних питань шляхом надання безоплатних та своєчасних консультацій. Здобувачі отримують стандартний соціальний пакет (стипендія, канікули, можливість переривання навчання та мають право роботи за сумісництвом). Також, у ЗВО функціонує Положення про пільги зі сплати за проживання у гуртожитках студентського містечка ДНУ (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Pil'gu_2019.pdf). Також, всі здобувачі мають рівну можливість для участі в виборах у органи студентського самоврядування та до Ради молодих вчених. Студентам надається організаційна підтримка у вирішенні адміністративних та організаційних питань навчання та побуту. Зокрема в ЗВО діє Програма академічної мобільності згідно якої здобувачам ВО пропонується стипендія на навчання (проведення наукових досліджень) за кордоном (http://www.dnu.dp.ua/view/programi_akademichnoi_mobilosti), та створена психологічна служба для психологічного супроводу та підвищення ефективності освітньо-виховного процесу (<https://www.facebook.com/psyservice.dnu>) та функціонує юридична клініка для надання правової допомоги та отримання практичного досвіду студентами (http://www.dnu.dp.ua/view/yuridichna_klinika). ЗВО забезпечує вільний доступ до наукометричних БД та створив власний репозиторій з навчально-методичною літературою (<http://repository.dnu.dp.ua:1100/> та <http://www.dnu.dp.ua/metodmat>). В ЗВО існує відділ зв'язку з виробництвом, який проводить «Дні кар'єри» та «Ярмарки вакансій». У ЗВО регулярно проводяться опитування щодо рівня задоволеності аспірантів ОП. Результати анкетування здобувачів вищої освіти показали, високий рівень задоволеності ОП (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/osvitnyo-naukova-diyalnist/anketuvannya-zdobuvachiv>). Опитування є анонімними, що дозволяє здобувачам ВО у повній мірі чесно висловити свої думки. Результати опитувань аналізуються на засіданнях вченої ради ЗВО та є основою для прийняття відповідних управлінських рішень.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В ЗВО Розроблено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ДНУ (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Poriadok_Suprovid_osib_z_invalidnist'u.pdf), яка визначає осіб відповідальних за супровід та створення умов для вільного пересування осіб з особливими освітніми потребами. Під час зустрічі із стейкхолдерами ЕГ було повідомлено, що на факультеті навчається 4 осіб з особливими освітніми потребами. Адміністрація ЗВО запевнила, що створює для таких студентів належні умови навчання (проведення занять на першому поверсі тощо). В той же час, під час проведення зустрічей було встановлено, що в ЗВО є функціонально справний ліфт, але який не працює на постійній основі, а включається тільки під час проведення певних заходів за участю осіб з особливими освітніми потребами. В цілому, в ЗВО створено умови для пересування та знаходження осіб з особливими освітніми потребами в приміщенні ЗВО дотриманні Спілкування зі студентами, викладачами, адміністрацією та представниками структурних підрозділів показало, що здобувачі вищої освіти мають високий рівень довіри до свого ЗВО. Студенти наголосили, що можуть звернутися з будь-яких питань та отримати допомогу з боку усіх учасників освітнього процесу.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

ЗВО притримується чіткої та зрозумілої політики вирішення конфліктних ситуацій та має відповідну документальну базу, що регламентує процедури розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію. У

ЗВО затверджено Кодекс працівника Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Kodeks_pracivnyka_DNU.pdf). Також, в ЗВО чітко виписані правила заходів щодо виявлення та попередження конфліктних ситуацій, розгляду повідомлень про сексуальні домагання та дискримінацію, алгоритм дій у зв'язку із встановленням конфліктних ситуацій та способи їх врегулювання регламентує Положення про порядок врегулювання конфліктних ситуацій у ДНУ (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Konflikt_DNU_2020.pdf). Механізми запобігання і врегулювання конфлікту інтересів пов'язаних з корупцією прописані у Антикорупційній програмі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/korupcia/Antikorupciyna_programa.pdf). У ЗВО наявні «Скриньки довіри», «Телефон довіри» та наявний «Емейл довіри» про що неодноразово зазначалося під час інтерв'ювання. З використанням будь-якого з вище зазначених інструментів здобувачі можуть залишати скарги/зауваження/пропозиції та побажання. У ході зустрічі зі студентами було з'ясовано, що прецедентів, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, під час навчання у ЗВО не було. Студенти знають де знаходяться відповідні документи та до кого звертатися у разі виникнення наведених вище ситуацій.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

ЕГ встановила, що ЗВО приділяє велику увагу питанням розвитку матеріально-технічної бази та забезпеченню комфортних умов навчання та досліджень. Добре облаштовані навчальні класи і наукові лабораторії; дотримання техніки безпеки при проведенні наукових досліджень; вільний доступ здобувачів до всього наявного наукового обладнання, наявність рекреаційних зон; функціонування служб соціальної, медичної та юридичної підтримки; запровадженні процедури вирішення конфліктних ситуацій, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Досить інноваційною практикою є створення центру колективного користування приладами, що дає можливість підвищити якість наукових досліджень здобувачів та якість викладання дисциплін при реалізації ОПН «Біологія» докторів філософії. Інноваційною практикою є те, що в ДНУ регулярно проводить Тижні здоров'я та дні турботи про здоров'я співробітників Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Загалом ОНП має високий ступінь відповідності підкритеріям 7.1-7.4, 7.6. Враховуючи сильні сторони ОНП та наявність інноваційних практик (створення центру колективного користування приладами; проведення «Тижнів здоров'я та дні турботи про здоров'я співробітників»), ЕГ дійшла висновку, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою відповідає рівню А за Критерієм 7.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Акредитація даної ОП проводиться вперше. Процедури розроблення, моніторингу та періодичності перегляду ОП регулюються Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Yakist'_osvity_DNU_2020.pdf). Зміни до ОП розглядалися на засіданнях міжфакультетських наукових семінарів (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол1-семінар-ОНП.pdf>, <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол2-семінар-ОНП.pdf>, <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол3-семінар-ОНП.pdf>). Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як результат зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, а також з урахуванням прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО практикує залучення студентів до процесів внутрішнього забезпечення якості ОП, про свідчать результати онлайн-опитувань здобувачів вищої освіти щодо якості організації освітньої діяльності на біолого-екологічному факультеті при вивченні навчальних дисциплін за 2016-2020 рр. (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/osvitnyo-naukova-diyalnist/anketuvannya-zdobuvachiv>). Для опитування здобувачів розроблені відповідні онлайн-анкети (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/osvitnyo-naukova-diyalnist/formy-anket>). Результати оцінювання змісту та якості освітніх програм розглядаються на засіданні Бюро із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності (Запит №7) та доводяться до відома ректора, першого проректора, проректора з науково-педагогічної роботи, проректора з наукової роботи, завідувача навчального відділу, завідувача навчально-методичного відділу, та інших керівників підрозділів та служб Університету за потреби. Ці процедури регламентуються в Розділі IV Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Yakist_osvity_DNU_2020.pdf). На основі отриманих результатів опитування вносяться відповідні корективи до ОП. Прикладом урахування думки здобувачів ВО є зміни внесені до РП з курсу «Елективний курс сучасної біології» та її структури та вибору вибіркових компонентів (протокол № 1 від 14.09.2020.). Було підтверджено на зустрічах з ЕГ, про пропозиції здобувачів Довбань О., Нестеренко О. стосовно змісту ОК, термінів викладацької практики та формування індивідуальної траєкторії навчання.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Аналіз документів, наданих ЗВО, та результати зустрічей з роботодавцями підтвердили, що роботодавці та ЗВО дійсно є партнерами у системі забезпечення якості ОНП. ЗВО були надані відповідні договори про науково-технічне співробітництво з науковими установами та іншими ЗВО (Запит №15). Також, на сайті БЕФ розміщена онлайн анкета для опитування роботодавців, щодо оцінки ОНП (<https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=3CaHBPwWGUi9WZJHZmfXR-jp3a8koT1Drh3mye97SZVUNFczMVNPUzJHMLhQVlIxSEdDMUFPUTRJOS4u>). Це дозволяє здійснювати щорічне опитування роботодавців з метою врахування їх інтересів та пропозицій. Хоча слід зауважити, що під час проведення зустрічі з роботодавцями присутні стейкхолдери не підтвердили свою участь у онлайн анкетуванні, але підтвердили свою участь у роботі над обговоренням ОНП у інші способи. Також, проведено зустрічі з роботодавцями, які висловили свої пропозиції щодо змін ОНП та формування програмних результатів навчання у здобувачів ВО (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол1-семінар-ОНП.pdf>, <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол3-семінар-ОНП.pdf>, Запит №17). Взірцевою практикою та сильною стороною ОНП є кооперація ДНУ з представниками роботодавців для виконання НДР і фрагментів дисертаційних робіт здобувачами ВО в провідних науково-дослідних інститутах України, наукові дослідження яких дотичні до тем дисертаційних робіт. Яскравим прикладом є співпраця ДНУ з Інститутом біохімії ім. О.В.Палладіна НАН України (м.Київ) (Запит 6, стор. 4). В рамках співпраці, аспірантка Прищепи І.В. виконала частину своє дисертаційної роботи на базі Інституту біохімії ім. О.В. Палладіна, за результатами роботи було опубліковано дві спільні статті (<https://link.springer.com/article/10.1007/s11064-016-1964-3>, <https://link.springer.com/article/10.1007/s11062-016-9579-5>), а отримані дані стали фрагментом дисертаційної роботи аспірантки (<https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/wp-content/downloads/avtoreferaty/avtoreferat-prishepa.pdf>). Взірцевою практикою ЗВО є виконання спільних з роботодавцями НДР за держзамовленням. Зокрема, з 2018 по 2020 рр. спільно з Інститутом біохімії ім. О.В.Палладіна виконувалась НДР (№ ДР 0118U003301) до роботи були залучені аспіранти ЗВО (Павленко Г.Ю., Муравйова Д.В., Довбань О.О.). Сьогодні спільно з з Інститутом фізіології ім. О. Богомольця НАН України (м. Київ) виконується держбюджетна НДР (№ ДР 0120U102241, строки виконання 2020-2022 рр), до виконання робіт за тематикою залучені аспіранти ЗВО (Павленко Г.Ю., Муравйова Д.В., Довбань О.О.). Отримання зворотного зв'язку від роботодавців також проходить у вигляді консультацій, запрошення на засідання кафедри, апробації та захисти дисертаційних робіт, лекції та інші заходи. Роботодавці здійснюють рецензування ОНП (https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Рецензия_доктор_философии_Маслак.pdf, <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/vidguk-ivanko-phd.pdf>).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

ЗВО є основним роботодавцем для випускників за ОНП «Біологія». Для збору інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування ЗВО розробив Анкету випускника ДНУ (<https://forms.office.com/Pages/ShareFormPage.aspx?id=3CaHBPwWGUi9WZJHZmfXRzuJSP35j5ZCiCGv8Ecm29xUOFRXNoFRMlZFRFPsQTNQM1M4OfdSMehTVC4u&sharetoken=OcH3N6FMzdOINsZjdmSv>). Через збір та аналіз анкетних даних ЗВО має змогу збору інформацію про кар'єрний шлях випускників та залучає їх до процедур оновлення ОП. Також, керівники здійснюють «живу» комунікацію з випускниками під час проведення конференцій, міжкафедральних семінарів, зустрічей з колективами

кафедр та студентами першого-другого ступеню ВО та ін. На зустрічі зі стейкхолдерами випускники підтвердили, що в ЗВО існують традиції збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ЗВО - інформація предсавлена в запиті №12. Також, випускники підтвердили, що ЗВО залучає їх до розробки та перегляду ОП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Процедура розроблення, затвердження та оновлення ОП регламентується Положенням про внутрішнє забезпечення якості вищої освіти в дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Yakist'_osvity_DNU_2020.pdf). За якість ОП відповідає Бюро з якості біолого-екологічного факультету (http://www.dnu.dp.ua/view/biuro_jakosti_bef). Згідно самоаналізу та вивчених документів та спілкування з фокус-групами, можна зробити висновок, що ЗВО забезпечує виявлення недоліків в ОП та освітній діяльності і здійснює вчасне реагування на виявлені недоліки. Зокрема ЗВО проводить: корекцію ОП та навчальних планів; оптимізацію кількості та змісту навчальних дисциплін; публікує навчальні та навчально-методичних посібники, які доповнюють зміст освітніх компонентів; проводить регулярні онлайн анкетування серед здобувачів, роботодавців та випускників. Таким чином, в ДНУ загалом сформована культура якості, а процедури і політики забезпечення якості сприймаються як корисні та такі, що потребують запровадження – взірцева практика при дотриманні вимог підкритерію 8.5. Система забезпечення якості ЗВО є цілісною і ефективною та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП та діяльності спрямованої на її реалізацію.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

За даною ОП акредитація відбувається вперше, тому до ОП «Біологія» зауважень не надходило. Проте, ЗВО продемонстрував, що зауваження від інших стейкхолдерів (здобувачі, випускники та роботодавці) враховуються та ЗВО вчасно на них реагує.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Згідно з інформацією, отриманою ЕГ в ЗВО здійснюються заходи, спрямовані на широке впровадження системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, розроблені відповідні положення: Положенням про внутрішнє забезпечення якості вищої освіти в Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Yakist'_osvity_DNU_2020.pdf); Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (http://www.dnu.dp.ua/docs/dnu/polozhennya/Polozhennya_Plagiat_2018.doc). Інтерв'ювання здобувачі та викладачів виявило, що ЗВО приділяє значну увагу запобіганню та виявленню плагіату в наукових роботах педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів ВО. Також, в ЗВО приділяється увага побудові корпоративної етики і культури, для чого утворено Бюро з академічної доброчесності (<https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/wp-content/uploads/2021/05/Протокол-засідання-Бюро-з-академічної-доброчесності.pdf>). Також, зустрічі зі стейкхолдерами показали, що члени академічної спільноти (здобувачі, НПП, адміністрація, допоміжний персонал) сприймають політику та процедури забезпечення якості як корисні та готові долучатися до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. Учасники академічної спільноти активно долучаються до процедури внутрішнього забезпечення якості ОП на всіх етапах її підготовки, розробки, моніторингу та періодичного перегляду, про що свідчать аналіз СО, онлайн-інтерв'ювання стейкхолдерів, відповідні протоколи засідань кафедр, результати анкетувань, договори про співпрацю тощо. Для своєчасного реагування на виявлені недоліки в ОП в ЗВО сформовано Бюро з якості біолого-екологічного факультету (http://www.dnu.dp.ua/view/biuro_jakosti_bef) як постійно діюча структура, що є взірцевою практикою ОП «Біологія». До системи завантажено «Звіт голови бюро із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Біолого-екологічного факультету» (запит №7). ЕГ було надані протоколи засідання кафедр БЕФ, де обговорювалися проекти ОП (запит №17).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ДНУ запровадив і дотримується чітких правил розробки, затвердження, моніторингу та перегляду ОП. ЗВО системно проводить анонімні опитування серед здобувачів ВО щодо якості окремих елементів ОП, якості організації освітнього процесу тощо. ДНУ долучає представників роботодавців і випускників до розробки,

удосконалення та інших процедур забезпечення якості ОНП. Взірцевою практикою та сильною стороною ОНП є кооперація ДНУ з представниками роботодавців для виконання НДР і фрагментів дисертаційних робіт здобувачами ВО в провідних науково-дослідних інститутах України, наукові дослідження яких дотичні до тем дисертаційних робіт. ДНУ збирає, аналізує та використовує інформацію про кар'єрний шлях випускників ОНП. В ДНУ загалом сформована культура якості, а процедури і політики забезпечення якості сприймаються як корисні та такі, що потребують запровадження – взірцева практика при дотриманні вимог підкритерію 8.5. Система забезпечення якості ЗВО є цілісною і ефективною та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та діяльності спрямованої на її реалізацію. Взірцевою практикою є те, що на кожному факультеті, зокрема і на БЕФ сформоване «Бюро з якості біолого-екологічного факультету», як постійно діюча структура

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ОНП має високий ступінь узгодженості із якісними характеристиками за всіма підкритеріями Критерію 8. Зважаючи на сильні сторони у контексті Критерію 8 та активну позицію ЗВО та стейкхолдерів щодо удосконалення ОНП, ЕГ зробила висновок, що оцінка за даним критерієм відповідає рівню А. Можна стверджувати, що в ЗВО загалом сформована культура якості, а процедури і політики забезпечення якості сприймаються як корисні та такі, що потребують запровадження – це є взірцеві практики ОНП «Біологія» за критерієм 8, що дозволяє отримати оцінку А.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В ДНУ наявні веб-сайти. Правила прийому на навчання для здобуття вищої освіти містять інформацію про забезпечення відкритості та прозорості. У розділі вступникові надана вичерпна інформація про правила вступу, наявні ліцензії та сертифікати, роботу приймальної комісії, вартість навчання та інше. Інформація про ОНП представлена в розділі «Аспірантура і докторантура». Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук містить інформацію щодо прав і обов'язків аспірантів, процедур вступу, освітнього процесу, практики, академічної відпустки, врегулювання конфліктних ситуацій, академічній доброчесності та інше. Вони є доступними, зрозумілими для усіх учасників освітнього процесу та представлені в достатній мірі для формування освітнього середовища і забезпечення освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ДНУ у розділі Освітні програми представлені ОНП «Біологія» 2019 та 2020 років, протоколи обговорення та відгуки роботодавців та здобувачів. Проект ОНП відсутній. Результати опитування зовнішніх стейкхолдерів на веб-сайті ДНУ відсутні. Аналіз анкетування здобувачів щодо академічної доброчесності – лінк не активний. Для подання пропозицій і зауважень щодо удосконалення системи забезпечення якості вищої освіти та обговорення ОНП є зворотній зв'язок у вигляді адреси електронної скриньки

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ДНУ представлено ОНП «Біологія» 2019 та 2020 років, що містить всі необхідні структурні елементи. Наведена в ОНП інформація вичерпна, достовірна і представлена в достатньому обсязі для абітурієнтів, аспірантів та роботодавців. Зовнішні та внутрішні стейкхолдери обізнані про зміст, цілі та задачі ОНП, брали участь в обговоренні проекту, що підтверджено під час фокус-груп та підтверджуючими документами. ЕГ вважає недоліком відсутність оприлюдненого опитувальника та звітів про результати опитування стейкхолдерів. Також, на сайті відсутня інформація щодо напрямів наукової роботи гаранта, групи забезпечення, наукових керівників та аспірантів, профілі викладачів і аспірантів. Загалом позитивне враження від організації роботи ОНП за даним критерієм. Недоліки є несуттєвими і таким, які можуть бути усунені.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Інформація представлена на сайті ДНУ про ОНП «Біологія» є доступною та зрозумілою, міститься у відкритому доступі на офіційному веб-сайті. Правила і процедури, права та обов'язки визначені, задокументовані і реалізуються в межах ОНП. При проведенні онлайн-зустрічей підтверджено публічність діяльності ЗВО. У розділі вступників надана вичерпна інформація про правила вступу, наявні ліцензії та сертифікати, роботу приймальної комісії, вартість навчання та інше.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

До слабких сторін ЕГ віднесла відсутність оприлюдненого на веб-сайті проекту ОНП, відсутність аналізу опитування зовнішніх стейкхолдерів та профілю групи забезпечення, наукових керівників і аспірантів. ЕГ рекомендує своєчасно оприлюднювати проект ОНП, інформацію про професійну та освітню кваліфікацію групи забезпечення, звіти про аналіз опитування зовнішніх стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на сильні та слабкі сторони і факти наведені в описі критерію ЕГ дійшла висновку про відповідність ОНП за критерієм 9 рівню В. Виявлені недоліки стосуються відсутності проекту ОНП, звітів про результати опитування зовнішніх стейкхолдерів та профілів групи забезпечення. Загалом позитивне враження від організації роботи ОНП за даним критерієм. Недоліки є несуттєвими і таким, які можуть бути усунені в короткий термін.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Обсяг ОНП «Біологія» в ДНУ та обсяг окремих ОК відповідає вимогам ст. 5.6 Закону України «Про вищу освіту». ОНП представлені на сайті КДУ в підрозділі «Освітня діяльність» – «Освітні програми» http://www.dnu.dp.ua/view/osvitni_programy, ОНП разом з навчальним планом та робочими програмами навчальних дисциплін розміщено також на сайті ДНУ на сторінці БЕФ <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>. В ОНП зазначено обсяг освітньої складової підготовки доктора філософії 45 кредитів ЄКТС (для 2020 року). При цьому, загальний обсяг обов'язкових компонент становить 30 кредитів ЄКТС, що складає 67% від загального об'єму, обсяг вибіркової компоненти – 15 кредитів ЄКТС (33%). Це в цілому відповідає підкритерію 10.1. Зміст ОНП має чітку структуру; ОК, включені до освітньої програми, логічно взаємопов'язані та дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН. Під час роботи ЕГ встановлено достатність матеріально-технічного та інформаційного забезпечення кожного ОК. Зміст освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії повністю відповідає спеціальності 091 – Біологія: значний обсяг ОК виділений на біологічні дисципліни (12 кредитів ЄКТС з циклу професійної підготовки та 15 кредитів з блоку вибіркового дисциплін для 2020 року). Дисципліни «Елективний курс сучасної біології», «Системний аналіз в біології» та інші <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/programs>. ОНП сприяє створенню у здобувачів інформаційної бази для побудови власних наукових досліджень та створення власної наукової траєкторії розвитку у науковому просторі. Здобувачі обирають ОК вільного вибору, виходячи із напряму індивідуального наукового дослідження, що, підтверджується поданими за вимогою ЕГ матеріалами (запит №10). Наприклад,

здобувачі, що обрали дослідницький напрямок з радіобіології, розширюють свій науковий світогляд за такими освітніми компонентами: біологічні ефекти радіації в низьких дозах, радіобіологія гідробіонтів, основи радіаційної безпеки, які дають уявлення в області визначення радіозалежних природних та антропогенних фізичних чинників. В ОНП «Біологія» дисципліни із загальнонаукового (філософського) блоку входять до обов'язкових компонент ОНП і надають можливість здобувачеві побудувати інформаційну платформу для здобуття навичок дослідницької діяльності. Так, до змісту ОНП включено курс «Інноваційно-дослідницька діяльність науковця» (5 кредитів ЄКТС). До ОНП включено загальну компоненту «Іноземна мова» (6 кредитів ЄКТС) саме для комунікацій у науковому просторі. Здобувачі можуть обирати теми індивідуальних досліджень в межах професійних компетентностей та виходити з ініціацією оригінальних біологічних досліджень <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/osvitnyo-naukovadiyalnist>. До системи завантажені приклади індивідуальних наукових планів, що яскраво демонструють реалізацію наукової складової в ОНП - запит №16, завантажено Документи, що підтверджують дотримання біоетичних принципів при виконанні наукових досліджень (запит №9)

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямкові досліджень наукових керівників.

Під час роботи експертної групи підтвержені дані, що у ЗВО, в межах реалізації ОНП «Біологія» докторів філософії, наукова діяльність аспірантів цілком відповідає напрямкові досліджень наукових керівників, що відповідає вимогам підкритерію 10.2. На прохання експертної групи, до системи були завантажена інформація стосовно теми та перелік публікацій аспіранта і, відповідно, його наукового керівника (запит №11). Кожний науковий керівник дисертаційної роботи аспіранта має публікації дотичні до теми наукового дослідження здобувача. Взірцевою практикою ОНП «Біологія» є те, що здобувачі, як виконавці, разом з науковими керівниками приймають участь у наукових держбюджетних темах МОН України. Перелік тем наукових держбюджетних тем з держреєстраційним номером із зазначенням здобувачів і їх керівників, які в них приймають участь, завантажено до системи на прохання ЕГ (запит № 18) Взірцевою практикою ОНП «Біологія» є створення умов для самостійного виконання здобувачами «молодіжної» наукової роботи від етапу написання наукового проекту до участі у конкурсі, подальшої організації роботи за науковим проектом, виконання наукових досліджень та підготовки фінального звіту за науковим проектом. Так, в науковому проекті «Оцінка фізіолого-біохімічного та цитологічного статусу аборигенних і чужорідних гідробіонтів за умов антропогенної трансформації водних екосистем» 2017-2020 (№ держреєстрації: 0117У006751) під керівництвом молодого вченого Маренкова О.М. (канд. біолог. наук) приймали участь як виконавці здобувачі ОНП «Біологія»: Боровик І.Г., Курченко В.О., Нестеренко О., Пилипенко Є.С. Крім того, при зустрічі з аспірантами, експертною групою було з'ясовано, що вибір теми наукового дослідження відбувається виключно аспірантом, в залежності від його власних наукових інтересів, що характеризує реалізацію принципу студентоцентризму при реалізації даної ОНП «Біології» доктор філософії в ДНУ. Для цього, в ДНУ створені всі умови. Так, всі напрями наукової діяльності та наукові школи http://www.dnu.dp.ua/view/naukovi_shkoli в рамках спеціальності 091 Біологія презентовані на сайті ДНУ та факультету <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua>

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

У межах освітньо-наукової програми «Біологія» в ДНУ організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання і апробації результатів наукових досліджень аспірантів на біолого-екологічному факультеті, що підтверджується безкоштовними публікаціями здобувачів у наукових журналах, які входять до переліку Вищої атестаційної комісії як фахові <http://www.dnu.dp.ua/zbirnik/fbem/20> : «Екологія та ноосферологія», «Питання степового лісознавства та лісової рекультивации земель», «Biosystems Diversity» та «Regulatory Mechanisms in Biosystems», що відповідає вимогам підкритерію 10.3. Зазначимо, що останні два журнали представлені також у провідній міжнародній наукометричній базі Web of Science <https://medicine.dp.ua/index.php/med> та <https://ecology.dp.ua/index.php/ECO>. За результатами огляду матеріально-технічної бази, шляхом забезпечення НПП прямої трансляції з території ЗВО, можна зробити висновок, що матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОНП. Частково можна ознайомитися з наданою інформацією на сайті БЕФ <http://www.dnu.dp.ua/view/fbio>. У розпорядженні здобувачів та НПП експериментальна база кафедр біолого-екологічного факультету, Ботанічного саду і Гербарію КДУ, Зоологічного музею КДУ, а також Науково-дослідного інституту біології, Навчально-науковий комплекс «Акваріум», Міжнародний біосферний стаціонар імені О.Л.Бельгарда, які є підрозділами ДНУ ім. Олеса Гончара. Результати власних наукових досліджень здобувачі доповідають на кафедральних наукових семінарах, всеукраїнських конференціях та з'їздах профільних товариств (Українського біохімічного товариства, товариства з нейронаук, біофізичного, фізіологічного та інші, які є складовими відповідних Європейських товариств FEBS/ФЄБТ та FENS/ФЕНТ). На ФЕБ проводиться міжнародні конференції: «Актуальні проблеми сучасної біохімії та клітинної біології» 2017, 2020 <http://www.biochemistry-dnu.dp.ua/conferences>, Zoocenosis <http://www.zoology.dp.ua/zoocenosis>, а також форум студентів і аспірантів http://www.dnu.dp.ua/view/four_forum Здобувачі забезпечені профільними лабораторіями, що відповідає вимогам підкритерію 10.3. Взірцевою практикою даної ОНП є активне залучення здобувачів до стажування в лабораторіях інших ЗВО, в тому числі за кордоном, а також відповідних відділах Інститутів Національної Академії Наук України. Це підтверджують документи, що завантажені до системи на прохання ЕГ: запит №1 - Приклади стажування здобувачів за кордоном, запит №15 - приклад угод про співробітництво, де приймають участь здобувачі і які сприяють реалізації ОНП «Біологія»; запит №6 - приклад міжнародних угод про співробітництво, де приймають участь здобувачі, запит №3 - докази участі здобувачів в міжнародних наукових форумах, конференціях, проектах

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

ЕГ вважає роботу що проводиться ЗВО для забезпечення вимог підристерію 10.4 як взірцевою практикою ОНП «Біологія» доктор філософії. ЕГ, під час зустрічей з аспірантами, встановила, що у здобувачів є можливості впродовж навчання брати участь у міжнародних конференціях за кордоном за своєю тематикою, а також стажуватися та приймати участь у наукових проєктах. До системи на прохання ЕГ завантажені докази стажування здобувачів за кордоном (запит №1) та участі здобувачів в міжнародних наукових форумах, конференціях, проєктах (запит №3). Під час зустрічей із здобувачами були підтверджені факти участі здобувачів Довбань О.О. та Муравйова Д.В. в проєкті з розвитку потенціалу вищої освіти Еразмус+ «Структуризація співпраці щодо аспірантських досліджень, навчання універсальних навичок та академічного письма на регіональному рівні України» (DocHub), <http://dochub.com.ua> ; під час відрядження брали участь у літній школі Інклю3Мі (м. Вільнюс, Литва) та проходили стажування у Вільнюському університеті <https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/erasmus-summer-school/> , а також в робочих семінарах <https://www.biochemistrydnu.dp.ua/seminar-dochub-11-2019/> У Варшавському університеті проходили навчання з курсів етичного поводження з тваринами, отримали міжнародні сертифікати PollASA. Довбань О.О. проходила стажування в Люндському університеті, (Швеція) в межах виконання діючої угоди про співпрацю між ДНУ та Люндським університетом (Швеція). Приймали активну участь в реалізації сумісних міжнародних проєктів в Інституті фізіології та харчування тварин ім. Кіляновського (Польща) <https://www.biochemistry-dnu.dp.ua/poland-vidradjennya-12-2017/> Здобувачі приймають участь в професійних міжнародних школах, конференціях та симпозиумах, що підтверджується сертифікатами участі (завантажено до системи – запит №3) та висвітлено на сайті <http://www.biochemistry-dnu.dp.ua/nato-seminar-2019.html> . Крім того, здобувачі мають наукові публікації в іноземних наукових журналах, що входять до наукометричних баз даних. Ця інформація завантажена до системи з посиланням на статті (запит №11) Інформація про заохочення (премії) молодих вчених, здобувачів за їх наукову діяльність завантажена до системи на прохання ЕГ (запит №14).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Під час роботи експертної групи повністю підтверджена інформація участі наукових керівників аспірантів в реальних наукових проєктах: кафедральних, національних та міжнародних науково-дослідних . Наукові керівники здебільшого є керівниками кафедральних тем, або їх учасниками http://www.dnu.dp.ua/view/kafedralni_ndr . Це підтверджується і переліком наукових публікацій наукових керівників аспірантів, що завантажений до системи на прохання експертної групи (запит №11), а також переліком наукових держбюджетних тем з держреєстраційним номером із зазначенням здобувачів і їх керівників, які в них приймають участь, що завантажено до системи на прохання ЕГ (запит № 18) та представлено на сайті ДНУ http://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2019/NDR/templan19_04_2019.pdf. Наукові керівники активно займаються дослідницькою діяльністю в багатьох проєктах, що надає можливості аспіранту широкого вибору теми своєї дисертаційної роботи та можливість задовольнити свої наукові інтереси. Статті, акти впровадження та патенти в рамках вказаних наукових досліджень презентовані в офіційних звітах та електронній системі Університетська наука МОН України <https://mon.rit.org.ua>

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

ДНУ забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в ДНУ працює комплекс профілактичних заходів: інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики. Для запобігання випадків порушення академічної доброчесності, в тому числі і науковими керівниками, в Університеті розроблено Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у ДНУ . Згідно Положення, за порушення правил академічної доброчесності до науково-педагогічних працівників, здобувачів застосовуються заходи юридичної відповідальності, відповідно до вимог законодавства України, Статуту ДНУ. В ДНУ із здобувачами опрацьовані рекомендації МОН та Розширений глосарій термінів та понять із академічної доброчесності відповідно до рекомендацій МОН <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf> Наукові керівники разом із здобувачами приймають участь в опитуванні щодо академічної доброчесності, добровільно підписують декларації щодо академічної доброчесності <https://www.biofaculty-dnu.dp.ua/osvitnyo-naukova-diyalnist/yakist-osvity> Для здобувачів проводяться семінари з питань ключових етичних вимог для створення у закладі атмосфери академічної доброчесності. Також розглянуто питання санкцій, які можуть вживатися до викладачів та аспірантів за порушення академічної доброчесності http://www.dnu.dp.ua/view/polozennya_dnu . Особливо детально розглянуті питання особливостей перевірки на академічний плагіат статей та дисертаційних робіт. Експертна оцінка та технічна перевірка щодо ознак академічного плагіату в наукових статтях та дисертаційних дослідженнях проводиться з використанням програми Unplag. В Університеті на постійній основі

працює Комісія з питань академічної доброчесності та етики. Випадки порушення загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, громадської свідомості, етичних норм академічної і наукової діяльності можуть розглядатися Комісією як вчинення аморального проступку, що за своїм характером несумісний із продовженням роботи в Університеті та наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. Все це повністю відповідає вимогам підкритерію 10.6. Інформація про діяльність в ЗВО із забезпечення академічної доброчесності завантажена до системи на прохання ЕГ (запит №8)

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

ОНП «Біологія» докторів філософії має чітко виражений взаємозв'язок між змістом навчання і тематикою досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії, що в цілому відповідає вимогам підкритерію 10.1. ОНП «Біологія» докторів філософії має достатнє та унікальне матеріально-технічне та інформаційне забезпечення кожного освітнього компоненту, а також має виражений взаємозв'язок між змістом навчання і тематикою досліджень здобувачів (відповідає підкритеріям 10.1 та 10.3). Наукова діяльність аспірантів цілком відповідає напрямкові досліджень наукових керівників (підкритерій 10.2). При цьому, вибір теми наукового дослідження відбувається виключно аспірантом в залежності від його власних наукових інтересів, що характеризує реалізацію принципу студентоцентризму при реалізації даної ОНП. Взірцевою практикою є забезпечення участі наукових керівників та здобувачів в реальних численних наукових проектах: кафедральних, національних та міжнародних науково-дослідних проектах, що і надає можливості аспіранту широкого вибору теми своєї дисертаційної роботи та можливість задовольнити свої наукові інтереси (підкритерій 10.5). Взірцевою практикою даної ОНП є активне залучення здобувачів до стажування в лабораторіях інших ЗВО, в тому числі за кордоном, а також відповідних відділах Інститутів Національної Академії Наук України. Взірцевою практикою ОНП «Біологія» є створення умов для самостійного виконання здобувачами «молодіжної» наукової роботи від етапу написання наукового проекту до участі у конкурсі, подальшої організації роботи за науковим проектом, виконання наукових досліджень та підготовки фінального звіту за науковим проектом. При реалізації ОНП «Біологія» у здобувачів є можливість впродовж навчання проводити апробацію своїх результатів наукових досліджень як в Україні (підкритерій 10.3), так і на міжнародних конференціях за кордоном (підкритерій 10.4). При цьому, ЗВО на сучасному рівні забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (підкритерій 10.6).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

відсутні

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Повна відповідність вимог критерію 10 - навчання через дослідження. Є відповідність змісту освітньо-наукової програми науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності (підкритерій 10.1.); наукова діяльність аспірантів відповідає напрямку досліджень наукових керівників (підкритерій 10.2.); ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення й апробації результатів наукових досліджень, відповідно до тематики аспірантів (підкритерій 10.3.); ЗВО забезпечує можливість для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю (підкритерій 10.4); наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються (підкритерій 10.5); ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (підкритерій 10.6). Наявність взірцевих практик ОНП «Біологія» дозволяють отримати за критерієм 10 оцінку А

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

ОНП «Біологія» доктор філософії ДНУ 2020 року відповідає вимогам до ОП ВО (ст. 10 ЗУ «Про вищу освіту»; наказ МОНУ від 21.11.2019 р. № 1457) та рекомендаціям НАЗЯВО згідно критеріям 1-10. В освітній діяльності за ОНП звертає на себе увагу її спрямованість на збереження унікальних наукових традицій БЕФ та їх поєднання із регіональними потребами. Керівництво ДНУ, НПП і гарант ОНП «Біології», під час проведення он-лайн акредитації, забезпечили доступ членам експертної групи до всіх необхідних документів ОП. Провели показ в режимі он-лайн наукової та матеріально-технічної бази, аудиторного фонду із використання сучасних засобів спілкування. ЕГ мала можливість поспілкуватися зі здобувачами, НПП, випускниками, роботодавцями, а також з представниками студентського самоврядування. На думку ЕГ ОНП «Біологія» доктор філософії по окремим критеріям має взірцеві та інноваційні практики: Кр.1 - на БЕФ сформоване та постійно діє «Бюро з якості біолого-екологічного факультету» . - постійно проводяться заходи, які сприяють спілкуванню здобувачів та роботодавців: «Дні кар'єри» та «Ярмарка вакансій». - залучається регіональне Придніпровське відділення НАН України та регіональні наукові осередки до формування наукових тем здобувачів. Кр. 2 - наявність великого різноманіття вибіркових дисциплін; наявність комп'ютеризованої системи вибору додаткової дисципліни. - при організації практичної підготовки здобувачів відбувається їх активне залучення до наукових дослідницьких проєктів оплатній основі. Кр. 4 - при формуванні освітньої компоненти «Елективний курс сучасної біології» використовуються огляд статей співробітників факультету, які опубліковані у престижних міжнародних журналах, що цитуються у науково-метричних базах Scopus та WOS. - створені гарні умови для можливості здобувачами поєднувати навчання і наукові дослідження при вивченні окремих дисциплін. Це забезпечують наукові центри та самостійна участь здобувачів у молодіжних наукових проєктах. - є створення в ДНУ високого рівня інтернаціоналізації навчання через угоди про співробітництво, участі здобувачів і НПП в наукових форумах та проєктах. Кр 7 - створення центру колективного користування приладами. - в ДНУ регулярно проводить Тижні здоров'я та дні турботи про здоров'я співробітників . Кр. 8 - в ДНУ загалом сформована культура якості, система забезпечення якості ЗВО є цілісною і ефективною та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та діяльності спрямованої на її реалізацію. - є кооперація ДНУ з представниками роботодавців для виконання НДР і фрагментів дисертаційних робіт здобувачами в провідних науково-дослідних інститутах України. Кр. 10 - здобувачі, як виконавці, разом з науковими керівниками приймають участь у наукових держбюджетних темах МОН України. - активне залучення здобувачів до стажування в лабораторіях інших ЗВО, за кордоном, у відповідних відділах Інститутів НАН України. - створення умов для самостійного виконання здобувачами «молодіжної» наукової роботи.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	A
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	A
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	A
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	A
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	A

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лисенко Олена Миколаївна

Члени експертної групи

Дворценко Олег Станіславович

Волошин Олексій Григорович